

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Summa Jurisprudentiae Sacrae Universae, Seu Jus
Canonicum, Secundum quinque Decretalium Gregorii
Papae IX. Titulos explicatum**

Pichler, Vitus

Bibliopolarum Augustanorum, 1723

VD18 VD18 12190187-ddd

Titulus III. De Simonia, & ne aliquid.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98739)

ex officio instituere solet novum processum inquisitionis, sublata esse dicitur, Molin. de I. & Iur. 3. d. 47. n. 10. aliique.

TITULUS III.

De Simonia, & ne aliquid pro spiritualibus exigatur vel promittatur.

SUMMARIUM.

1. 2. 3. 4. Quid sit Simonia.
5. 6. 7. Quid Mentalis, Conventionalis, Realis, & Confidentialis.
8. Quid Simonia Juris Divini, & Ecclesiastici.
9. Qualis committatur, si vendatur beneficium Ecclesiasticum &c.
10. Materia Simoniae est merx spiritualis & pretium temporale.
11. Nempe res spiritualis vel spirituali annexa:
12. Et res temporalis: quatuorplex hac.
13. Simoniacum omni Jure est vendere res spirituales.
14. Et dare temporale pro administratione Sacramentorum, labore intrinseco, collatione Ordinum.
15. An munera sponte oblata pro ordinatione, dimissorii litteris, examine in Concursu, constituant Simoniam Juris Ecclesiastici.
16. 17. Simoniacum pariter est dare temporale pro officio Divinis, jurisdictione Ecclesiastica, & ejus actibus.
18. 19. 20. 21. Non tamen, si detur titulus sustentationis: laboris extrinseci: gratitudinis: obligationis, consuetudinis: aut redimenda vexa; sed sub modo.
22. 23. Simonia est res antecederet spirituali annexa, seu sacras vel benedictas, vendere in concreto, non tamen in abstracto ratione materia vel forma.
24. Neque, saltem regulariter, si permutantur res sacrae diversi generis.
25. Ad Simoniam constituendam sufficit etiam munus à lingua:
26. Et Munus ab obsequio.
27. Forma Simoniae consistit in pacto oneroso, tacito vel expresso, vel etiam incompleto.
28. Tale est, si detur &c. temporale in compensationem gratuitam pro spirituali.
29. 30. Non tamen, si detur &c. sub spe vel etiam pacto gratitudinis in genere.
31. 32. 33. 34. Pactum quoque Simoniacum est, si detur temporale ut motivum, aut finis obtinenda rei spiritualis. Et quomodo haec sint intelligenda.
35. 36. Non tamen, si Ecclesiae Ministri accipiant, etiam sub pacto, temporalia pro Missis & functionibus sacris: neque si temporalia promittantur vel dentur sub conditione, vel modo, ut obtineantur pia opera.
37. 38. An & quando liceat dare temporale pro consequendo spirituali ad redimendam vexam.
39. An Transactio circa res spirituales:
40. 41. Et pactum ex una parte factum Simoniam constituat.

42. Circa quas materias in particulari facile committatur Simonia.
43. Quid sit beneficium Ecclesiasticum.
44. 45. Qualiter & qualis circa illud committatur Simonia.
46. 47. Continuatur eadem materia.
48. Qualiter circa Decimas.
49. 50. 51. An & qualiter circa Ingressum Religionis.
52. Quid intelligatur per penas Simoniae.
53. 54. 55. Ipso Jure incurruntur ob solem Simoniam realem, eamque triplicem.
56. Nempe ob Ordines Simoniaci susceptos & collatos.
57. Vel si committatur circa ingressum Religionis.
58. 59. Aut circa provisionem beneficiorum.
60. Licet ignorante promoti.
61. Quae sint penas Simoniae Confidentialis.
62. Quamvis pactum Simoniacum sit nullum, reatamen traditio, excepta materia beneficii.
63. 64. An & quando restitui debeant Simoniaci accepta.
65. Et cui.
66. Quis sit Index in causa Simoniae, accusator, testis.
67. Quis dispenset in penas Simoniae.
68. An ab iisdem excuset ignorantia.

Delictis in genere, & modis, quibus delinuntur in Judicium, explicatis progressus sit ad delicta in specie ac singulatim discutienda, imprimis quidem ad ea, quae directe & principaliter cedunt in contumeliam ipsius DEI, rerumque Sacrarum vilipensionem, uti Simonia, infidelitas, haeresis, schisma, apostasia; dein ad illa, quae directe & principaliter laedunt proximum, uti homicidium, adulterium &c. Prius proinde de illis, postmodum verò de istis agetur; atque in praesenti titulo de *Simonia*, quae licet sit crimen gravissimum, ita ut omnia crimina ad temptationem Simoniacae haeresis quasi pro nihilo reputentur, ut loquitur canon ult. caus. 1. q. 3. plurimos tum ex Ecclesiasticis tum ex Laicis, qui illius prohibitionem non minus et Corpore Juris Canonici quam ex ulu velent expunctam, velut pestifera lues inficit. Nos, ut clare & ordinate procedamus, docebimus prius, quid & quatuorplex sit, tum quae ejus materia & forma, dein de quibusdam Simoniae speciebus, ac demum de penis ejusdem dicemus.

§. I.

Quid & quatuorplex sit Simonia.

Sciendum, Simoniam appellari à Simon Magico, qui videns per impositionem Manuum ab Apostolis Sacramentum Confirmationis conferentibus impetiri Spiritum S. h. e. gratiam sanctificantem, per quam specialiter animabus inhabitat Spiritus S. pecuniam obtulit Apostolis, dicens: date & mihi hanc potestatem, ut cuiusque imposuero manus, accipiat Spiritum S. intendens per hoc non tantum emere, sed etiam postea vendere Spiritum

Spiritus S. ut per hanc venditionem multiplicaret pecunias, ut ait Urbanus II. *can. 8. caus. 1. q. 3. Suar. de Relig. to. 1. l. 4. c. 1. n. 3.* Sed audire à D. Petro debuit: pecunia tua recum sit in perditionem, quoniam donum DEI existimasti pecuniâ possideri. *Act. 8.* Delictum (licet non nomen) Simoniæ jam ante fuisse & in Antiquo Testamento, vix dubium esse potest, sic tamen appellari cœpit in Novo Testamento, quia Simon Magus illud primum commisit, & ipsum etiam Spiritum S. pro pecunia emere ac vendere voluit. Sortitur quidem hoc genus delicti alia quoque detestanda nomina tum à PP. tum à SS. Canonibus, ac sæpe vocatur *hæresis* cum addito *Simoniaca*, non quod proprie sit hæresis, ac necessario involvat errorem intellectus in fide, cum ex depravato avaritiæ affectu committi possit à Christianis, probè gnaris, & credentibus illicitè vendi spiritualia pretio temporali: sed ideo, vel quia primus, qui tempore Legis Evangelicæ hoc se crimine polluit, fuit hæretarcha primus, & erroneo circa fidem iudicio existimavit perverse, rem spiritualem pecuniâ obtineri posse; vel quia omnis Simoniacus ita operatur exterius, ac si iudicaret, res spirituales pro temporalibus commutari posse, & sic præsumptione Juris, vel operis, de hæresi se reddit suspectum. S. Gregor. *M. lib. 9. ep. 53. ad Theodoric. Reg.* Menoch. Sotus, Gonzal. *ad c. 1. h. t. n. 12.*

Dico 1. Simonia communiter cum Glossa *pr. caus. 1. q. 1. & S. Thoma in 4. d. 25.* definitur, quod sit *studiosa voluntas emendi vel vendendi aliquid spirituale vel spirituali annexum.* Dicitur 1. *studiosa*, h. e. deliberata, & cum advertentia ad malitiam, quod est commune omni peccato formali. 2. *voluntas*, nimirum actualis, seu actus voluntatis, vel actio voluntaria ac deliberata; adeoque causa, nempe voluntas, hic sumitur pro effectu. 3. *emendi vel vendendi*, quibus verbis indicatur forma Simoniæ, scilicet pactum vel contractus, non tantum emptionis vel venditionis propriè dictæ, sed etiam quicumque alius onerosus, seu non gratuitus, quo res spiritualis commutatur, datur, vel promittitur pro temporali, uti est permutatio, transactio, remissio delicti aut debiti pro spirituali &c. nam tota Simoniæ malitia in eo sita est, quod quis res sacras vel spirituales vel spirituali annexas adeo vilipendat, ut eas pro temporalibus & profanis, quæ ab illis, utpote altioris ordinis, longe superantur, comparari possit vel perverse existimet, vel comparare malitiosè attentet. Unde in Simoniæ vitio parvas materiæ locum non habet, sed semper est gravissimum peccatum; imò quò minus pretium temporale datur, vel offertur pro re spirituali, eò major est contemptus rei spiritualis, & sic majus peccatum. 4. *spirituale vel spirituali annexum*, quibus denotatur materia Simoniæ, scilicet merx, seu res, quæ sacrilegè emitur, vel venditur: quia verò nulla datur emptio vel venditio

sine pretio, ideo in omni Simonia rem temporalem tanquam pretium, quod pariter ad Simoniæ materiam pertinet, intervenire necesse est. Quapropter aliqui cum Lessio in definitione apponunt verba, *pretio temporali*, sed superflue, quia jam comprehenduntur satis in verbis *emendi vel vendendi*, quæ essentialiter involvunt pretium. Quid intelligatur per spirituale, vel spirituali annexum, uti & per pretium temporale, in Simonia interveniens, fusiùs exponemus infra §. 2. & 3. Interim nota, ad omnem Simoniam, saltem quæ est propriè talis, & Jure Divino prohibita, tria requiri, 1. pactum vel contractum emptionis, venditionis, vel alium quencunque onerosum commutationis, vel saltem actum voluntatis emendi, vendendi aut commutandi, positum sive ab uno sive à pluribus. 2. pretium, sive rem temporalem. 3. mercem, sive rem spirituales vel spirituali annexam.

Oppones 1. Datur quoque, & longè frequentius, Simonia conventionalis & realis: sed his non convenit nostra definitio, utpote per tò *voluntas* denotans solam Simoniam mentalem; ergo Simonia, ut conveniat omni definito, non per tò *voluntas*, sed potius per verba *emptio-venditio*, explicari debet. 2. Etiam homo liber, vita, fama transcendunt omne pretium temporale, utpote altioris ordinis, & tamen vendi possunt, aut commutari pro pretio, saltem quandoque: ergo etiam res spirituales, licet sint altioris ordinis, omnèque pretium temporale transcendant, tamen vendi possunt, saltem quandoque. 3. Dici non potest, ad quod genus vel speciem peccati pertineat Simonia: ergo peccatum non est. R. ad 1. *N. Min.* Nam per tò *voluntas* intelligitur etiam actus & conventio voluntaria, qua datur vel promittitur temporale pro spirituali, adeoque involvitur etiam Simonia realis & conventionalis. Cum autem res sacre & spirituales, utpote extra commercium humanum positæ & supra omne pretium temporale, nec licitè nec valide vendibiles sint, & re ipsa non emanant, vel vendantur, sed solum attendetur emptio-venditio, ideo rectius adhibetur vox *voluntas* emendi vel vendendi, quam *emptio-venditio*. Ad 2. *N. Conf. & parit.* nam liber homo, vita, & fama, licet transcendunt omne pretium, & sint altioris ordinis, sunt tamen bona humana, temporalia, ac ordinis naturalis, humano Juri ac arbitrio subjecta: res verò spirituales sunt ordinis supernaturalis, humano juri ac arbitrio non subjectæ, neque humanis naturæ viribus acquisibiles. Ad 3. Est peccatum contra virtutem Religionis principaliter, & ad genus *Sacrilegii* pertinet, cujus est species, utpote violatio & profanatio rei sacre & spiritualis, ut colligitur ex *can. 1. caus. 1. q. 3.* & communiter probant DD. ex eo, quod per Simoniam vilipendantur ac irreverenter tractentur res spirituales, atque supponit Sua-

rez. to. 1. de Relig. l. 4. c. 3. n. 5. Unde idem Suar. c. 1. n. 7. accuratorem Simonia definitionem ponit hanc: est sacrilegium, quod committitur emptione, & venditione, vel quovis alio contractu, quo spirituale, ut tale est, commutatur pro temporali. Per accidens tamen & secundario potest etiam quandoque adversari iustitia tum Commutativa, ut si quis vendat rem spirituales pro pretio, non simul se privans aliquo commodo temporali, quod pretio sit aestimabile, tum Distributiva, ut si per Simoniam (quod facile fit) ad Prælaturas & beneficia Ecclesiastica promoven- tur indigni: & hinc Simonia vitium non modo gravissimè est DEO & rebus sacris injuriosum, sed etiam Ecclesiæ maximè per- niciosum. Urgebis: Si Simonia est spe- cies sacrilegii, tunc admittit parvitatem ma- teriæ: sic in violatione Voti & juramenti pro- missorii, quæ est species sacrilegii, datur parvi- tas materiæ. Id quod confirmatur ex c. 18. h. r. ubi aliquis excusatur à Simonia ex eo capite, quod res modici pretii dederit pro Pallio Archiepiscopali, vel si detur modicum pro ordinatione sacra. R. N. sequelam: quod in una vel altera specie Sacrilegii detur parvitas materiæ, ex eo male infertur, in qualibet specie dari: sic utique peccabis mortaliter peccato sacrilegii, si rem sacram, etiam minimam, conculcēs pedibus: attendendum igitur est, an etiam in re parva detur gravis inhono- ratio rei sacræ vel spiritualis, cujusmodi u- tique datur in Simonia, si res levis detur pro spirituali. Ad Confirm. Ibi non ob mo- dicitatem rei temporalis datæ excusatur ali- quis à Simonia, sed quod res tam modica ab opulento data præsumatur gratis & ex mera liberalitate, non verò per modum pre- tii data.

5 Dico 2. Simonia communiter & rectè dividitur in Mentalem, Conventionalem (ad quam etiam referri potest Confidentialis) & Realem. Mentalis non est illa, quæ consistit in mente & interno proposito dan- di temporale pro spirituali, vel vicissim, si illud propositum nullo modo prodiit in actum externum, quæ rectius vocatur inter- na, & à Canonistis non attenditur, utpote Simoniam non pro interno conscientia: fo- ro, sed pro externo considerantibus; sed est illa, quæ absque pacto expresso vel tacito fit, & quidem transit in opus seu actum ex- ternum, ita tamen, ut animus Simoniacus nullo signo externo manifestetur, sed lateat, sive dein unus duntaxat (ut ordinariè con- tingit) sive uterque (tam dans vel promit- tens rem temporalem, quam dans spiritua- lem) ponat actum externum, animò Si- moniacò exterius non manifestatò, & abs- que pacto tacito vel expresso, v. g. vacat, vel brevi vacaturum creditur beneficium Ecclesiasticum, tu autem, ut illud obtineas, Patrono vel Collatori das poculum argen- teum, vel eidem servitia præstas tempora- ralia: aut vicissim Patronus te præsentat ad beneficium ea intentione, exterius ta-

men non manifestatà, ut illius intuitu ut- que ex debito tu eidem des pecuniam in compensationem: vel siquis tibi benefi- cium Ecclesiasticum jam contulit, tu vero eidem propterea das pecunias tanquam ex obligatione & in compensationem, non ex mera gratitudine. Conventionalis est, quan- do intervenit conventio, vel pactum, sive expressum sive tacitum, de dando tempo- rali pro spirituali, vel vicissim de dando spirituali pro temporali: si ex neutra parte secuta est executio vel traditio rei tempo- ralis & spiritualis, est purè conventionalis; si verò ex alterutra tantum parte facta jam est traditio, mixta dicitur. Reali verò, quæ præter conventionem vel pactum in- volvit simul traditionem ex utraque parte, nimirum tam rei temporalis quam spiri- tualis, v. g. tu 100. florenos pro beneficio promissos jam solvisti, & tibi beneficium jam est collatum.

Confidentialis denique Simonia est à Juri- Canonico specialiter notata ac puni- ta, nempe in Constit. Romanum Pontificem Pii IV. 1564. & Constit. Intolerabilis S. Pii V. 1569. editis, quam ultimam per extensum recitat P. Reiffenstuel h. r. n. 42. locumque duntaxat obtinet in Beneficiis Ecclesiasticis, & tunc committitur, quando quis alteri procurat beneficium quocunque modo (nempe vel conferendo, vel eligendo, vel præsentando, vel in ejus favorem religando &c.) cum certa confidentialis h. e. cum pacto vel expresso vel tacito, ut is, cui procuratur, idem beneficium post aliquod tempus resignet, aut relinquat vel procuranti, vel alteri cuidam, aut certè pensionem vel fructus ex eodem præstet. Contingit possi- mum tribus modis. 1. Cum reservat- ione accessus, quando quis alteri procurat beneficium sub pacto, ut is tertio, qui hoc & nunc propter defectum, v. g. ætatis, vel aliud impedimentum, illius capax nondum est, cessante impedimento istud beneficium relinquat, & ille tertius debitam ætatem v. g. consecutus, habeat accessum, h. e. propria auctoritate illud apprehendere pos- sit. 2. Cum reservatione ingressus, quando quis beneficium sibi collatum, cujus tamen possessionem nunquam adiit, alteri cedit eo pacto, ut cedens, si per mortem cessionarii vel alio modo vacare contigerit hoc bene- ficium, illud ingredi & possessionem capere valeat. 3. Cum reservatione regressus, quan- do nimirum aliquis beneficium à se jam possumum, cedit vel resignat alteri eo pacto, ut, si resignatarius præmortuus fuerit, vel aliter beneficium dimiserit, ipse resignans idem beneficium recuperet. Si his tribus modis committatur Simonia Confidentialis, ea tantum est Juris Ecclesiastici quia ni- hil temporale intervénit: si verò procurans alteri beneficium sibi aut tertio reservet pensionem temporalem aut fructus ex tali beneficio, committit inflexibilis Si- moniam Juris Divini & Naturalis. Siquis

Siquis autem ab eo, cui procurat beneficium, nec istud, nec fructus vel pensionem ex illo, sibi vel alteri reservet, aliquid tamen temporale pro beneficio procurato exigat vel accipiat, Simoniam *confidentialem* seu *qualificatam* non committit, bene tamen *simplicem* & *Iure Communi, Divino & Humano*, prohibitam. Porro cum utraque Bulla Piana loquatur de beneficio procurato cum reservatione accessus, vel ingressus, vel regressus, ideo, si tali modo procurato Pensio, vel aliud jus, quod proprie & strictè beneficium non est, non committitur Simonia *confidentialis*; quia in materia odiosa non debet fieri extensio. Propter eandem rationem dictæ Constitutiones Pianæ non sunt extendendæ ad permutantes beneficia (licet se extendant ad Collatores propter admissam permutationem, vel factam collationem, sibi vel aliis pensionem reservantes) multò minus ad illos, qui alteri quidem procurant beneficium cum *spe & fiducia*, quod is, cui procuratur, procurantibus vel eorum consanguineis sit iterum resignaturus, at sine animo ad id obligandi. Nec obstat, quòd Bullæ dicant, Simoniam *confidentialem* committi etiam *sola dimittentis intentione*; quia per hanc secundum Suar. & communem Interpretum non intelligitur sola spes, sed pactum, vel voluntas obligandi: quæ voluntas si adsit, exterius tamen non manifestata, committitur Simonia, nimirum *Mentalis*: si verò exterius manifestata, committitur vera Simonia *confidentialis*, etsi alter nihil repromittat, idque indicant dicta verba, *sola dimittentis intentione*.

7. Oppones. Juxta superius dicta ad omnem Simoniam requiritur pactum: ergo Simonia *Mentalis*, & *Confidentialis*, quæ sola dimittentis intentione periclitatur, non est Simonia; eò quòd pactum ex essentia sua sit *duorum vel plurium in idem placitum consensus*. l. 1. ff. de Pactis. R. per pactum, quod ad Simoniam requisivimus, intelligimus vel completum & perfectum, quod duorum aut plurium dicitur consensus, ac voluntatem se obligandi, vel imperfectum, ex una saltem parte inchoatum, & incompletum, quod consistit in voluntate unius, obligandi alterum ad dandum vel recipiendum temporale pro spirituali, ponentis insuper aliquem actum externum cum tali intentione; adeoque est conventio affectivè & mentaliter: quippe in tali animo ac voluntate jam residet tota malitia & turpitudine Simonie; cum spirituale hoc pacto jam æquiparetur temporali. Sic Simon Magus utique verè commisit Simoniam, licet ipse solus habuerit intentionem dandi temporale pro spirituali, & S. Petrus non consenserit. Quòd autem sufficiat tale pactum incompletum ac improprie dictum, & hujusmodi prava voluntas, etiam ex parte unius tantum, ad constituendam Simoniam, scilicet Mentalem, patet non tantum ex allato exemplo & communi sensu DD. sed etiam ex cit. *Constit.* Pii IV.

& S. Pii V. item ex c. 34. h. t. ubi affertur exemplum Simonie *Mentalis*.

Dico 3. Rectè quoque dividitur Simonia in eam, quæ est *Juris Divini*, & in illam, quæ est *Juris Ecclesiastici*. Ita ferè omnes tam Theologi, quàm Canonistæ cum Panormit. Felin. Innoc. Host. Decio, Fagn. Barb. & Gloss. in c. 1. de Offic. deleg. V. *dimittere*. & c. 4. de Pact. V. *Illicita*. Hæc divisio, quamvis fortè univoca non sit, sed analogæ, & superius posita definitio Simonie non in omni rigore conveniat Simonie *Juris Ecclesiastici*, uti colligetur ex dicendis, recepta tamen est inter Doctores, quorum plurimi cum Suar. l. 4. c. 2. & 7. eam quoque propriè dictam esse contendunt, & fundatam in ipso Jure; nam præter Simoniam *Juris Divini* manifestè in eodem continetur Simonia *Juris Ecclesiastici*, uti c. 5. & 7. de rer. permut. Dicitur autem *Simonia Juris Divini* illa, quæ prohibetur *Iure Naturali* mentibus nostris inscripto à DEO, adeoque hic *Ius Divinum* confunditur cum *Naturali*, atque committitur tunc, quando res in se & intrinsecè spiritualis vel sacra commutatur vel æquiparatur cum temporali; nam ipsa Natura & lumen Naturale dicitur, DEO & rei spirituali vel sacre injuriosum esse, si res à sola DEI liberalitate dependens, hominum commerciò propter suam excellentiam exempta, & altioris ac supernaturalis ordinis, hominum arbitrio ac æstimationi subjiciatur, rei que temporali æquiparetur. Unde intrinsecè mala est, nec à Summo Pontifice dispensabilis. Simonia autem *Ecclesiastica* seu *Juris Ecclesiastici* vocatur, quæ tantum *Iure Ecclesiastico* prohibita est, & ubi non spirituale pro temporali, sed spirituale pro spirituali, vel spirituali annexum, pro alio spirituali annexo, aut temporale pro temporali, aliter, quàm permittat Ecclesia, datur vel commutatur: ut si duo permurent beneficia Ecclesiastica, vel si transigant super lite beneficiis, si id faciant propria & non Episcopi auctoritate. c. 5. 7. cit. c. 4. de transact. Item si officia, ad rerum Ecclesiæ temporalium administrationem aut defensionem ordinata, uti sunt officia Oeconomi, Thesaurarii, Sacristæ &c. vendantur vel emanent, per c. 38. h. t. Ex quibus apparet, quàm imperitè simul & ineptè Gonet in dissert. de probabil. n. 148. apud P. Friderich scripserit, præsentem divisionem Simonie ineptam videri & chymericam, ac à recensionibus Casuistis (Jesuitas intelligit) excogitatam.

Quæres, utrùm Simonia *Juris Divini* & *Naturalis*, vel *Ecclesiastici* tantum sit, quando res tantum extrinsecè spiritualis, seu in se quidem temporalis, at consequenter annexa rei spirituali, promittatur vel commutetur cum temporali, v. g. pecuniâ? cujusmodi res in se temporales, rei tamen vel officio spirituali annexæ, sunt beneficia Ecclesiastica, *Ius decimandi* &c. R. cum Abb. Co. vartuv, Suar. c. 22, n. 8. & c. 24, n. 32. Pirh. h. t.

h. r. n. 75. Est Juris Divini & Naturalis. Sumitur ex *can. si quis objecerit 7. & can. seq. caus. 1. q. 3.* in quo utroque habentur hæc formalia: *quiquis horum alterum vendit, sine quo nec alterum provenit, neutrum invenditum derelinquit*: ergo, quando duo, à vendente inseparabiliter, annexa sunt, & unum eorum venditur, etiam alterum venditur: sed jus percipiendi redditus temporales beneficii, decimas &c. est annexum officio spirituali auctoritate Ecclesiastica, & quidem inseparabiliter, ita ut vendens, & inferior Papà hanc annexionem tollere nequeat: ergo, si quis vendat jus percipiendi redditus temporales, decimas &c. adhuc annexum officio spirituali & obligationi ac juri functiones spirituales exercendi, etiam vendit istud officium ac jus spirituale: atqui vendere jus vel rem spirituale est Simonia Juris Divini: ergo. Contrarium tenent Jul. Clar. Less. *de I. & I. l. 2. c. 35. n. 26.* (quamvis iste *n. 18. præced.* videatur tenere nostram sententiam) Esparza *Curs. Theol. l. 8. q. 47. de Virt. Just. ad 4.* Carden. *in Crisi dissert. 27. c. 1. n. 6.* Quorum objectiones facile solves, si diligenter distinguas inter sensum compositum & divisum, quod scilicet stante compositione & annexione rei spiritualis cum temporali committatur Simonia Juris Divini, non verò, postquam divisio & separatio spiritualis à temporali legitimè auctoritate jam facta est.

§. II.

De Materia Simoniae, nimirum tam Merce, quam Pretio Simoniaco.

10 Sciendum 1. loquendo de Simonia Juris Naturalis, de qua ferè sola & unicè agimus, ad illam necessariò requiri rem spiritualem vel spirituali annexam, quæ *Mercem* constituit in hac impia mercatura, & simul rem temporalem, quæ locum & rationem *Pretii* obtinet. Utraque res, tam spiritualis quam temporalis, *materia* est, circa quam versatur animus & conventio Simoniaca, dum una æquiparatur vel commutatur cum altera.

11 Sc. 2. per spirituale, quod est merx Simoniaca, hic non intelligi omne id, quod est expers corporis, uti est DEus, Angeli, anima rationalis, fama, jus venandi &c. sed id, quod simul est aliquo modo supernaturale, vel ad DEI honorem, aut ad spiritualem animarum salutem ordinatum: cujusmodi sunt in triplici classe; nam 1. aliqua sunt spiritualia *formaliter*, intrinsecè, & quoad essentiam suam, uti gratia sanctificans, gratia gratis datæ, dona Spiritûs S. virtutes tum Theologicæ tum Morales divinitus infusæ. 2. alia sunt spiritualia *causaliter*, quia sunt causa bonorum supernaturalium, & prioris generis spiritualium donorum, uti Sacramenta, potestas, jurisdictio, & officia Ecclesiastica, utpote ordinata ad producendum effectum

supernaturalem & spiritualem, item orationes, benedictiones aquæ, numismatum templorum &c. 3. quædam sunt spiritualia *effectivè*, ut ita loquar, seu sunt effectus causæ spiritualis, v. g. gratiæ vel alterius doni spiritualis, aut officii ac potestatis spiritualis, uti sunt actus virtutum & operationes sanctæ, functiones sacre, item baptizare, officia Divina celebrare, verbum DEI prædicare, prophetare, miracula facere &c. Alia denique sunt spiritualia vel sacra per annexionem. Et hinc per spirituale annexum intelligitur quidem aliquid in se temporale, & non spirituale, quod tamen rei, juri, vel officio spirituali vel DEI, vel Ecclesiæ ordinatione est annexum, vel sibi conjunctum habet aliquid spirituale; quod rursus tripliciter fieri potest 1. *antecedenter*, si nempe talis res in se non spiritualis tanquam causa vel aliquid præsuppositum ordinatur ad aliquid spirituale, seu sacramentum vel benedictum in ordine ad aliquid spirituale, uti Sacramenta, & ceremoniæ sacre, res consecrata vel benedictæ, v. g. templa, altaria, calices, paramenta, paramenta & vestes sacre, quæ ordinantur ad sacrificium, rosaria, quæ ad preces, numismata, quæ ad devotionem, ius patronatus, jus eligendi, imò ipsa electio, collatio &c. beneficii, quæ referuntur ad beneficium & officium Ecclesiasticum. 2. *concomitantè*, si spiritualibus intrinsecè est conjuncta, ut labor corporis, & omnis actio, quæ necessariò suscipitur & fit in Sacrificio Missæ, administratione Sacramentorum & divinorum officiorum, in prædicatione Verbi Divini &c. 3. *consequentè*, si nimirum velut effectus præsupponit causam spiritualem, uti sunt oblationes, decimæ, beneficia Ecclesiastica, quatenus sunt jus percipiendi res & fructus temporales; quia hoc jus præsupponit & respicit officium spirituale. De his rebus, quas inter spirituales vel spiritualia annexas recensuimus, ponemus varias Assertiones, dilatis tamen quibusdam ad §. 4. ubi referemus quasdam Simonias in specie.

Sc. 3. Nomine pretii Simoniaci non solum venire pecuniam, uti tamen venit in emptione-venditione, sed quæcumque rem temporalem, pecuniâ æstimabilem, vel quæ affert utilitatem temporalem. Sape vocantur *munus*, non prout hæc vox denotat vel donum gratuitum vel officium, sed prout significat onus, vel obligationem alicui impositam. Hoc pretium vel *Munus* est triplex, nempe *munus à manu*, per quod intelligitur pecunia, vel quæcumque res corporea vel incorporea, pecuniâ æstimabilis ut contradistincta à precibus, & aliis, quæ fiunt per officium linguæ, atque à *servitio*; *munus à lingua*, per quod intelliguntur preces, intercessiones, laudes, recommendationes &c. factæ ex pacto vel intentione obligandi aliquem ad obtinendum per & propter illas aliquid spirituale: & *munus à obsequio*, per quod intelliguntur servitia temporalia, uti famulatus, negotii gestio, rerum administratio

nistratio &c. ordinata ad obtinendum ex pacto, vel obligatione, pro illis spiritualibus. Atque hinc notandum, ad constituendam Simoniam non sufficere, si quis alteri det aut promittat pecunias vel aliam rem temporalem, interponat preces, exhibeat servitia, nisi ista habeant rationem pretii, h. e. nisi id faciat ea intentione vel pacto, ut alter illorum intuitu obligetur ad dandum spirituale, vel vicissim nisi detur spirituale cum pacto, vel saltem animo obligandi alterum, ut intuitu spiritualis det temporale, & non ex alio titulo: dare enim temporale pro spirituali, & spirituale pro temporali, pari passu ambulant, & eadem in utroque est turpitudine. Quia autem mente datum vel promissum sit temporale, an gratis, an vero ex pacto, vel intentione obligandi alterum ad reddendum spirituale, pro foro externo juxta c. 18. b. 7. ex tribus maxime colligi potest, si dubium sit 1. ex qualitate dantis & accipientis; nam si sint consanguinei, vel speciales amici, vel valde honesti, praesumitur donatio gratuita. 2. ex quantitate rei temporalis; nam si haec est modica vel absolute vel respectu dantis, non censetur data tanquam pretium pro re tam praestanti, uti est res spiritualis, sed donata potius. 3. ex tempore largitionis; nam si munus antecedit, vel immediate sequatur collationem rei spiritualis, non facile praesumitur ex liberalitate; sed ex pacto vel obligatione datum, adeoque per Simoniam; si vero ex intervallo sequatur, praesumitur ex liberalitate vel gratitudine datum. Ponemus hic etiam de quibusdam casibus circa pretium Simoniacum quasdam conclusiones, alias autem differemus ad 3. de Pacto Simoniaci.

13 Dico 1. Simoniacum foret velle vendere vel emere res, quas diximus esse intrinsece, vel causative, vel effective spirituales. Communis omnium Catholicorum, fundata tum in Jure Naturali, tum in Positivo c. 1. 8. 9. 10. 14. &c. h. t. cum concordantiis.

Oppones 1. In Sacramentis, quas diximus esse res causative spirituales, datur materia, v. g. panis & vinum in Eucharistia, quae sine Simonia emi & vendi possunt: ergo pars Sacramentorum emitur & venditur sine Simonia. 2. Sacramenta consistunt in actionibus naturalibus; sed emere vel vendere actiones naturales non est Simoniacum. Gl. in c. 9. cit. v. benedictionibus asserit, licitum esse pro Matrimonio aliquid temporale dare vel recipere. 3. In Matrimonio sine vitio Simoniae accipitur dos, donatio propter nuptias &c. quae sunt aliquid temporale: sed Matrimonium est Sacramentum: ergo. ad 1. Materia remota Sacramentorum, si aliunde non sit benedicta, uti benedictum est chrysmum pro Confirmatione, & oleum pro Extrema Unctione, nihil habet spiritualitatis, uti panis & vinum, & ideo venditionem non respuit: materia tamen proxima, seu actio, per quam applicatur materia remota, item pronuntiatio formae seu verborum, per quas conficitur Sacramen-

Lib. V. R. P. VIII Pichler.

mentum, pretium temporale non admittunt; quod proin peti vel dari pro ipsis sine Simonia nequit. Ad 2. Illae actiones non sunt naturales, sed supernaturales; quia ex institutione Christi ordinatae ad conferendam gratiam supernaturalem. Glossa erravit, dum credit, in Matrimonio non conferri gratiam supernaturalem. Etiam benedictio nuptialis non admittit pretium, quia ordinatur ad conferenda dona spiritualia. Adde, quod talis benedictio sit actus Ordinis Clericalis, item Sacramentale, transiens licet, seu consistens in actione transeunte. Ad 3. Ejusmodi temporalia non dantur vel accipiuntur pro ipso Matrimonio, ut est Sacramentum, sed in ordine ad sustinenda Matrimonii onera, vel in ordine ad compensandum aliquem defectum, v. g. ignobilitatem ex parte unius; cum enim Matrimonium sit etiam contractus civilis, non abhorret compensationem pecuniariam, etiam postquam ad rationem Sacramenti elevatum est, cum retineat naturam contractus.

Dico 2. Simoniacum pariter est temporale 14 tanquam pretium dare vel accipere pro administratione Sacramentorum. 2. etiam pro labore, quem vocavimus intrinsecum. 3. imò pro collatione Ordinum Clericalium, etiam primae Tonsurae tantum, pro litteris dimissorialibus, & pro examine Clericorum in Concursu pro beneficio Parochiali, nec sponte oblatum licet accipere. Pars 1. claret tum ex c. 9. cit. & c. 42. eod. tum ex natura Simoniae. Aliud est, si non tanquam pretium, sed tanquam stipendium sustentationis, de quo infra, exigatur vel detur. Pars 2. quam ut indubitatum tenet Suar. l. 4. c. 21. n. 15. 18. Gutierrez, Wagnereck &c. inde colligitur, quod talis labor vel sit ipsa functio sacra, & spiritualis, vel ab ea inseparabilis, & concomitanter spirituali annexus, nec habens ullam estimationem, ab ipsa administratione Sacramentorum distinctam. Neque placet distinctio Laymanni lib. 4. tr. 10. c. ult. n. 41. ubi differentiam facit inter laborem secundum rationem specificam, & quoad hunc nobiscum sentit, ac inter laborem secundum rationem genericam spectatum, sub qua ratione admittit remunerationem temporalem. Hoc nos postea admitemus de labore extrinseco. Pars 3. quoad collationem Ordinum & litteras dimissoriales habetur in Trid. s. 21. c. 1. de reform. ubi quoad has correxit c. 18. & c. 30. h. t. permittentia accipi sponte oblata; Notariis tamen & litterarum expeditoribus, aliunde salarium non habentibus, indulgit decimam partem unius aurei accipere. Sed hac Tridentini dispositio non ubique est recepta. Quoad examen habetur pariter in Trid. s. 24. c. 18. de ref. ubi vetat aliquid accipi sponte oblatum etiam post examen.

Quaeres, utrum haec munus sponte 15 oblaturum, & primum post rem vel actionem jam datam, vel exhibitam, subsecuta acceptatio sit peccatum Simoniae, vel tantum.

D d

tum avaritiæ aut inobedientiæ? R. cum communi contra Less. Palaum, Gibal. esse Simoniam; quia ex una parte est sacrilegium, eò quod Ecclesia hanc receptionem prohibuerit ex motivo Religionis, & ob reverentiam rerum sacrarum, sicut Sacrilegium committit, qui contra prohibitionem Ecclesiæ non jejunos sumit Eucharistiam: ex altera verò parte, ut ait Suar. c. 49. n. 6. hoc sacrilegium non pertinet ad aliam speciem, quam ad Simoniam, eùm Ecclesia hanc munus largitionem & acceptionem non quomodocunque intuitu Religionis prohibuerit, sed quia habet speciem commutationis rei spiritualis pro temporali. Quamvis non sit vera, sed tantum apparens vel præsumpta venditio rei spiritualis, vera tamen est Simonia Juris Ecclesiastici tantum, utpote hujus sacrilega transgressio. Neque dicas, nihil interesse, utrùm dicatur peccatum Simonie Juris Ecclesiastici, vel inobedientia &c. quia refert plurimum; si enim est Simonia, incurritur privatio beneficiorum, obligatio restituendi, & aliæ pœnæ in Simoniacos constitutæ.

- 16 Dico 3. Simoniacum itidem est accipere vel dare pretium temporale pro officiis divinis, uti sunt Horæ Canonice, Litanie, & aliæ orationes publicæ vel in choro decantatæ, vel in Processionibus aut privatim recitatæ. Idem est de prædicatione Verbi Divini, & orationibus privatis. 2. pro jurisdictione Ecclesiastica, aut ejus concessione. 3. pro actibus ejusdem jurisdictionis tum fori interni, ut est audire confessiones, absolvere à peccatis, aut censuris, delegare potestatem audiendi Confessiones, vel absolvendi: tum externi, uti est dispensare in voto vel juramento pro foro externo, dare Indulgentias, dispensare in impedimentis Ordinum, Matrimoniorum, in Legibus, confirmare Electiones, instituere in beneficiis &c. qui sunt actus jurisdictionis voluntariæ, item ferre censuras, vel alias pœnas Ecclesiasticas infligere. Pars 1. clara est ex c. 2. h. t. & hac ratione, quia hæc ministeria & officia principaliter ordinata sunt, & tendunt ad supernaturales gratias ac dona spiritualia consequenda. Pars 2. ex c. cit. & c. 8. c. 38. eod. quippe jurisdictio Ecclesiastica tam ex parte principii, nempe DEI Authoris supernaturalium, quam ex parte finis, qui est utilitas & salus supernaturalis animarum, spiritualis est. Pars 3. ex c. 9. 14. 21. 24. 36. & c. h. t. c. 10. de Vir. & honest. Siquidem jurisdictionis Ecclesiasticæ actus supponit principium spirituale, & tendit ad finem supernaturalem non minus ac exercitium & actus Ordinis Sacramentalis.

- 17 Oppones 1. Canonici pro Officiis Divinis & frequentatione Chori accipiunt Distributiones quotidianas. Religiosi munera temporalia pro suis orationibus, Clerici pro concionibus pecunias &c. & nemo ipsos damnat Simonie. 2. Romæ venduntur officia, quibus annexa est jurisdictio Eccle-

siastica, uti officium Prædis Cameræ, Vice-Cancellariatus &c. ergo & jurisdictio Ecclesiastica, utpote annexa, vendi potest licite. 3. In Curia Romana stylus habet, ut pro dispensationibus forum externum spectantibus solvatur summa pecuniaria, & quandoque magna: ergo pro actu jurisdictionis Ecclesiasticæ fori externi recte exigi potest munus temporale. 4. Si exercitium jurisdictionis Ecclesiasticæ est materia Simonie, tunc Judex Ecclesiasticus, coram quo agitur causa merè temporalis, committet Simoniam, si aliquod munus temporale accipiet: sed hoc est falsum; ergo. 5. Si pro actu jurisdictionis Ecclesiasticæ pretium accipere est Simoniacum, tunc erit quoque, si accipiat pro omissione talis actus: aequi hoc iterum est falsum. R. ad 1. Illi excusantur à Simonia; quia temporale non accipiunt tanquam pretium officii spiritualis, sed vel tanquam stipendium sustentationis, vel tanquam elemosynam. Ad 2. Illa officia venduntur solum quoad emolumenta temporalia, & ad administrationem politicam, non quoad jurisdictionem spirituales, quæ emolumenta à titulo spirituali & possunt & pro hoc casu solent separari auctoritate Pontificis. Ad 3. Non exigitur nec solvitur summa pecuniaria pro ipsis dispensationibus, sed vel titulo sustentationis pro Officialibus Curie, vel titulo pœnitentiæ pro delicto inunctæ (si ob delictum inhibita est contracta, in qua petitur dispensatio) vel titulo elemosynæ, in quam commutatur alia obligatio, à qua dispensandum liberari petit. Addi potest & hæc causa, ut dispensationes, quæ sunt vulnera legum, difficiiores reddantur, & rarius petantur. Ad 4. N. Ma. nam si causa merè temporalis, præsertim Laicorum, agitur coram Judice Ecclesiastico, & is non ut Judex Ecclesiasticus procedat, sed ut dominus territorialis, non exercetur jurisdictio spiritualis, & propriè Ecclesiastica, quæ sit ordinata ad finem supernaturalem, sed temporalis à Judice, qui per accidens est persona Ecclesiastica. Ad 5. N. iterum Ma. vel dist. erit Simoniacum, si aliquid accipiat pro omissione actus jurisdictionis spiritualis, si talis omisio in æstimatione morali æquivalet actui jurisdictionis. C. Ma. sic in c. 14. h. t. pro Simoniaci habetur, qui pro pretio negat pœnitenti ritè disposito absolutionem; quia non absolvendo æquivalenter ligat & retinet peccata. Idem est de negatione approbationis pro cura animarum, administrationis Justitiæ in foro Ecclesiastico contentioso &c. Si verò talis omisio in æstimatione morali est pura omisio, vel negatio actus. N. Ma. quod enim nihil est, nec spirituale est: sic utique spiritualis non est omisio Breviarum, Missarum, vel alterius à jurisdictione Ecclesiastica non dependentis sacræ functionis.

Dico 4. Simoniacum tamen non est pro administratione Sacramentorum, Officiis Divinis, celebratione Missarum, sepultura Mor.

Mortuorum, prædicatione Verbi Divini, exercitio vel actu jurisdictionis Ecclesiasticæ &c. aliquid temporale accipere, vel dare titulo sustentationis eorum, qui dant spirituale, vel ministrant. 2. titulo laboris extrinseci, ut si minister Sacramentorum vel alterius rei spiritualis debeat conficere iter, adire certum locum, esse paratus ad certam horam vel nutum petentis, vel aliud incommodum à functione sacra distinctum subire, aut propria negotia negligere. 3. titulo gratitudinis. 4. titulo obligationis, quam aliunde non habuit, sed in aliorum gratiam in se suscipit minister rei sacra. 5. titulo consuetudinis, sed suo modo. 6. titulo redimendæ vexæ iniquæ, ut si in gravi necessitate constitutus non potes impetrare absolutionem Sacramentalem, vel pro alio Baptismum, nisi des pecunias. Ita communis quoad pleraque membra Assertionis, quorum omnium ratio est, quia temporale, quod exigitur vel accipitur, promittitur vel datur, non per modum pretii (id quod essentialiter requiritur ad Simoniam, saltem Juris Divini) accipitur vel datur, sed ex alia causa honesta. Explicanda tamen nonnihil adhuc sunt singula membra. Siquidem

19 Dixi 1. *Titulo sustentationis*, seu per modum stipendii ad congruam Ministri sustentationem; cum ipse Christus Luc. 10. id permit-
tar, & S. Paulus 1. Cor. 9. dicat: *nescitis, quoniam qui altari deserviunt, cum altari participant? Ita & Dominus ordinavit iis, qui Evangelium annun-
tiant, de Evangelio vivere.* Et ipsa Natura per-
mittit, ut, qui aliis servit, live in temporalibus live in spiritualibus, mercedem & ali-
menta ab his recipiat, unde sustentetur. per
can. sin. caus. 1. q. 2. c. 16. de Prab. Procedit
hoc, ut cum S. Thoma docent communiter
contra Sylv. etiam si Clericus Minister
jam aliunde, v. g. ex bonis patrimonialibus,
habeat sufficientia sustentationis media; cum
nemo teneatur in aliorum gratiam gratis la-
borare, juxta textum S. Pauli 1o. cit. *nemo mi-
nistrat suis stipendii.* Si tamen Clericus aliunde,
v. g. ex officio parochiali, foret obligatus
ad functiones sacras, Sacramentorum admi-
nistrationem &c. & inde sufficientes redditus
ad sustentationem haberet, nihil posset exi-
gere, nisi vel legitima consuetudo, vel Jus,
aut Superior Ecclesiasticus id permetteret in
partem stipendii vel reddituum, uti videmus
fieri in praxi apud Parochos. Text. in c. 42.
44. h. t. P. Friderich. in tract. de Simonia. c. 2.
§. 5. an. 62. Ubi adverte, quod juxta declaratio-
nes Cardinalium, præsertim eam, quæ data est
10. Maji anno 681. & aliam 6. Maji anno 1692.
ab Innocent. XII. approbatas & missas ad Re-
verendiss. ac Illustriss. D. Vicarium Generalem
Frisingensem, ut testis est Reiffenstuel h. t.
n. 212. 213. Parochi teneantur Missas pro
suis parochianis offerre singulis diebus, si
reditus sint pingues, si vero tenues, singulis
diebus festis, ita ut his diebus aliud stipen-
dium non possint accipere. Puto tamen,
has rigidas declarationes non esse ubique re-

ceptas, saltem plenè, imò propter Anniver-
saria, Exequias, & alias obligationes similes,
quas habent Parochi, nec posse executioni
dari omnimodè.

Dixi 2. *Titulo laboris extrinseci*; cum ejus-
modi labor sit aliquid mere temporale, ac
pretiò æstimabile. Si tamen iste labor ex-
trinsecus aliunde esse debitus, v. g. ex offi-
cio, fundatione, contractu &c. uti v. g. apud
Parochum, ex officio obligatum ad Para-
chiano præbendum S. Viaticum, licet unà
vel duabus horis distantem, & is tali casu
plus exigeret, quam consuetudo vel taxatio
Episcopi permittit, committeret Simoniam,
ut & si quis plus exigeret, quam talis labor
in æstimatione morali valet; excessus enim
non pro temporali, sed pro spirituali cen-
setur exigi; cum alius titulus desit. 3. *Titulo
gratitudinis*, ad quam, licet indeterminatam,
recipiens ab altero aliquid, live spirituale,
live temporale, obligatur Jure Naturali: si
igitur pro accepto beneficio spirituali velit
esse gratus exhibendo temporale, vel vicif-
sum, licite agit. Sed, quod datur titulo gra-
titudinis, debet sublequi beneficium jam ac-
ceptum, non antecedere. 4. *Titulo obligatio-
nis*; sic enim contra Suar. & Zoel. h. t. n. 38.
docet P. Schmier de Simonia n. 45. & alii; nam
obligatio ad functionem sacramentalem utique di-
stinguitur à functione sacra, atque pretiò
æstimabilis est, utpote privans hominem
libertate morali, & varia pariens incommo-
da: modò, uti limitavi, non detur hæc ob-
ligatio aliunde, v. g. ex officio, sed in alte-
rius gratiam libere suscipiatur. 5. *Titulo
consuetudinis*, vi cujus videmus passim aliquid
exigi, etiam à Parochis, pro sacra sepultura,
assistentia Matrimoniali, administratione
Sacramentorum, pro Missis &c. Sumitur
ex rubr. & text. c. 42. h. t. sed addidi, *suo mo-
do*: nam ut consuetudo excuset à Simonia,
requirunt DD. ut temporale accipiat vel
exigatur primum, postquam spirituale jam
est datum, ut exigatur moderate & sine vio-
lencia, ut Clericus sit paratus ministrare Sa-
cra, et si forte postea nihil accipiat, non verò
neget vel altercetur, donec securum se red-
dat de temporali postea dando; si enim hæc
conditiones abessent, consuetudo esset irra-
tionabilis, nec abesset animus Simoniacus in
exigente vel accipiente, saltem non abesset
species Simonie, imò nec in dante vel pro-
mittente temporale abforet; nisi hunc ex-
cusaret necessitas, cum aliàs non posset con-
sequi spirituale ob alterius avaritiam. Et
hinc dixi 6. *Titulo redimendæ vexæ*, ut si in ne-
cessitate constituto, imò etiam, ut docet
Schambogen h. t. n. 56. nullam necessita-
tem habenti, nisi promittat vel det pecu-
nias, injustè negetur Sacramentum vel aliud
bonum spirituale, quod iuste petit; modò
promittens vel dans præcisè intendat tollere
vexam & impedimentum injustum; quia
necessitas vel utilitas spiritualis, ad quam
quis habet jus, præbet justam causam per-
mittendi malitiam alterius, & ex parte dantis
tollit

D d 2

Lib. V. R. P. Viti Pickler.

tollit irreverentiam erga rem spiritua-
lem. Idem est, si quis ab altero petat ho-
stiam consecratam, v. g. ab hæretico, eam
injuriöse tractanti, nec tamen obtinere pos-
sit, nisi det pecunias &c. nam in his casibus
non datur pecunia tanquam pretium pro re
sacra, cum ad eam jam aliunde detur jus,
sed tantum tanquam medium ad tollendam
alterius malitiam, & ut cesset à vexa iniqua,
molestiis, injuriis.

21 Oppones 1. Contra Jus Divinum ac Na-
turale non habet locum ulla consuetudo:
sed exigere vel accipere aliquid temporale
pro impetrando Sacramento vel alia utilita-
te spirituali à Ministro sacro est Simonia
Juris Divini & Naturalis: ergo. 2. Fideles
longo vel longissimo tempore solventes ali-
quid pro administrandis sibi Sacramentis
&c. non volunt propterea sibi imponere
obligationem, sed exercent actus meræ fa-
cultatis, per quos non inducitur sicut præ-
scriptio, ita neque consuetudo, uti nullum
jus acquiritur illi, qui diu singulis annis libe-
re invitatur ad convivium. 3. Consuetudo
aliquid accipiendi pro conferendis Sacra-
mentis, pro sepultura sacra &c. reprobatur
in c. 8. in fin. & c. 9. h. t. ergo. 4. Licet quis
promittat vel det pecunias ad redimendam
vexam immediatè, tamen mediata & per
remotionem vexæ aut impedimenti injusti
per pecunias procuratam obtinetur spiritua-
le: atqui Simonia committitur, licet me-
diatè tantum per pecunias procuratur spiri-
tuale, ut patet in eo, qui alterius preces emit,
per quas postea obtinet v. g. beneficium Ec-
clesiasticum. & ad 1. per talem consue-
tudinem non præjudicatur Juri Divino &
Naturali, eò quod non faciat, ut temporale
accipiat per modum pretii pro spirituali,
sed ex alio justo titulo, maxime per modum
stipendii ad honestam sustentationem illius,
qui spirituale dat vel ministrat. Accedit,
quod *reditus stolæ*, ut vocant, seu ea, quæ à
parochis exiguntur & accipiuntur pro ad-
ministratone Sacramentorum, celebratione
Missarum, sepulturis &c. vi consuetudi-
nis successerint decimis personalibus, quæ
parochis aliunde deberentur de jure ad eo-
rum sustentationem, hodie autem in desue-
tudinem abierunt. Ad 2. Quisquis fuerit
animus fidelium, quorum consensus non
requiritur, ut contra ipsos præscribatur, con-
suetudo talis vim suam obtinet ab assisten-
tia Juris, Fideles ex diuturno usu obligare
volentis. c. 42. cit. adeoque Jus supplet con-
sensum fidelium, si apud hos defuit voluntas
se obligandi. Ad 3. Ibi reprobatur consue-
tudo, non legitime præscripta, vel quæ non
est rationabilis, eò quod supponat vel exa-
ctionem nimis cupidam, violentam, exces-
sivam consuetudinis aut statuti, vel animum
perversum exigentis & Simoniacum, quia
nempe alias & sine pecunia non vult mini-
strare sacra, vel ante aut simul cum ministra-
tione sibi temporale petit exsolvi. Ad 4.
dist. min. Simonia committitur, licet tan-
tum mediata per pecunias procuratur spiri-

tuale, si id, quod tanquam medium inten-
ditur, directe & per se intendatur, vel illud
medium per se ordinatur ad obtinendum
spirituale, uti preces emptæ. C. Min. si il-
lud medium intendatur tantum per acci-
dens, vel ad spirituale ordinatur tantum per
accidens, uti redemptio iniquæ vexæ vel re-
motio injusti impedimenti. N. Min.

Dico 5. Simoniacum est vendere in con-
creto res antecederet spiritualibus annexas,
seu quæ secundum se præcedunt spirituali-
tatem, nempe consecrationem vel benedi-
ctionem, uti Sacramentalia permanentia,
h. e. quæ habent effectum permanentem,
& sunt res consecratæ vel benedictæ, quæ
nimirum constant ex materia temporali, &
subinde etiam ex forma artificiali, ac super-
veniente forma spirituali, scilicet consecra-
tione vel benedictione: cujusmodi sunt
templa, altaria, calices, patenæ, campanæ,
numismata, rosaria, chrylma, oleum sacrum
&c. 2. Simoniacum tamen probabiliter
non est res prædictas in abstracto ven-
dere, scilicet pretiò in solam materiam, & si
habeant, in formam artificiosam constituto.
Pars prior, quam tenet communis, proba-
tur tum ex *can. si quis objecerit* 7. & *can. res Ec-
clesiæ* 12. *caus. 1. q. 3.* tum ex ratione, quia
Sacramentalia permanentia, seu res conse-
cratæ & benedictæ in concreto, involvant
consecrationem & benedictionem, adeoque
aliquid spirituale: sicut ergo Sacramentalia
transcuntia, quæ nimirum consistunt in ac-
tione transeunte, prout est benedictio nu-
ptialis, ceremoniæ sacra, exorcismi Ecclesiæ
&c. vendi absque Simonia nequeunt, ita &
permanentia, & res antecederet spirituali
annexæ in concreto. Posterior, quam con-
tra Panormit, Angel. Tabien. & antiquiores
Canonistas defendunt communiter Theolo-
gi cum S. Th. 2. 2. q. 100. a. 4. & Suar. 10. 1.
de Relig. l. 4. cit. c. 14. n. 6. item Recentiores
Canonistæ cum Redoano de Sim. p. 3. c. 17.
à n. 6. & Gonzal. ad c. 12. h. t. n. 8. sumunt
ex *can. 10. 15. 16. caus. 12. q. 2. l. 21. & Auth.*
Præterea C. de SS. Eccl. ac suadet inde, quia,
quæ antecederet sunt annexa spiritualibus,
per annexionem subsequentem non amit-
tunt suam æstimabilitatem & valorem in-
trinsecum quoad materiam, & formam ar-
tificiosam, ex quibus constant, nec sanctitas
per consecrationem vel benedictionem
ipsis ita annectitur, ut separari nequeat in
æstimatione morali per intentionem ven-
dentium & ementium, sicut jus patronatus
alicui rei temporali, v. g. castro annexam,
taliter à venditore & emptore castri separari
potest, & cum re vendita transit ad empto-
rem. c. 7. *de Jure Parr.* Hanc doctrinam
confirmat etiam praxis, pro qua duo dili-
genter observanda notant DD. Primum est,
ut propter consecrationem vel benedictio-
nem non augeatur pretium; alias consecra-
tione vendi in concreto, & ut sacra sunt, atque
ipsum etiam spirituale; quod foret Simo-
niacum. Secundum, ut si calices, vasa, aut
put.

Spirituali tanquam suo principali, juxta illud, *beneficium datur propter officium. c. fin. de Refcr. in 6.* atque ita annexum est, ut à nemine, nisi à Summo Pontifice, separari possit. Ad 2. Illud specialiter statutum est de materialibus Ecclesiarum destructarum, nec illis simile quid reperitur de materia calicis destructi &c. & communis sensus ac praxis quoad res alias contrariatur. Ad 3. Communior negat sequelam, quia de oleo & chrysmate specialis exlat prohibitio. Alii, uti & nos cum Suar. *c. 14. cit. n. 17.* concedimus sequelam propter paritatem cum calicibus &c. Ad *Min.* dicimus, Episcopis tantum prohiberi ex motivo Religionis ab Ecclesia, ne pro oleo & chrysmate benedictio aliquid accipiant, & hinc isti, nisi consuetudine excusentur, committunt Simoniam aliquid accipiendò, at non nisi Juris Ecclesiastici, non verò ali.

Dico 6. Simoniacum non est regulariter, dare spirituale pro spirituali, aut temporale pro temporali: v. g. si duo permittunt diversi generis facras Reliquias, modò temporale non interveniat, & hujus intuitu detur spirituale: aut rosarium habens indulgentias pro Reliquiari: aut si unus parochus promittat alteri suam operam in cura animarum eo pacto, ut alter vicissim alia vice similem sibi operam praestet. Quòd non committatur Simonia Juris Divini vel Naturalis, clarum est ex definitione Simoniz quòd non Juris Ecclesiastici, probatur negative, quia nullibi hoc in jure prohibitum. Nec obstat, quòd Canones universales inter prohibeant omnem pactionem circa spiritualia; quia intelligendi sunt de illis pactionibus, in quibus datur temporale pro spirituali, vel contrà. Suar. c. 31, n. 20. Aliud est, si prohibeant pactionem in materia particulari, uti in re Beneficiaria: & hinc dixi, *regulariter*. Unde Simonia Juris Ecclesiastici est permittare beneficia sine auctoritate Episcopi. c. 5. 7. de rer. permitt. ubi id specialiter prohibetur.

Dico 7. Ad Simoniam constituendum sufficit etiam *munus à lingua*, v. g. Siquis pecunias vel aliud temporale promittat vel det non ipsi, v. g. Episcopo, à quo vult Ordines vel beneficium Ecclesiasticum consequi, sed cuidam tertio, multum valentem apud Episcopum, ut suas preces, intercessionem, & commendationem interponat, & per has impetret, quod intendit, spirituale. Communis cum S. Thoma 2. 2. q. 100. a. 2. ad 7. ubi ait, Simoniacum esse, *si per pecunias* (sive mediata sive immediate) *paretur via ad rem spiritualem*. Colligitur clarè ex can. 3. caus. 1. q. 5. ubi tanquam Simoniaci damnatur promotio ad Sacerdotium obtentata per pecuniam non Episcopo, sed cuidam principum ejus datam. Ratio est, quia interesse & preces sint causa moralis ipsius Ordinationis vel collationis beneficii, & hanc virtute continent: qui ergo emit preces &c. virtualiter censetur emere ipsam promotionem; nam preces non assumat, nec sibi

D d 3

com-

comparat, nisi ut virtute continent, vel moraliter causant promotionem. Nec obstat, quod preces & commendationes vel laudes, quæ emuntur, de se sint aliquid temporale; quia evadunt aliquid virtualiter spirituale propter connexionem cum spirituali, ad quod obtinendum referuntur tanquam causa moralis. Advertunt tamen DD. communiter 1. à Simonia excusari eum, qui pecuniam dat tertio, v. g. familiari vel ministro Episcopi, non ut is intercessionem interponat, sed ut petentis merita proponat vel explicet, aut ut aditum impetret apud Episcopum, vel eum conveniendi commoditatem aperiat; aut si det illi, qui propter petentem subire debet aliquas molestias, v. g. eundo, redeundo ad Episcopum, scribendo litteras, negligendo aliud lucrum &c. Sed ne sub horum pallio involvatur Simonia, advertunt 2. largitiones huiusmodi tertio factas in praxi periculosas esse: nam facile contingit, & prævideri potest, quod proponens merita excedat officium informantis vel monentis, arque assumat personam intercedentis vel adhortantis, & quidem non gratis, sed intuitu mercedis, & pecuniæ, vel promissæ vel jam acceptæ: item facile contingit, ut munera excedant æstimationem laboris, molestiæ &c. quam subire propter petentem spirituale debuit officialis Episcopi, aut ille tertius. Quæ si fierent, Simonia non evitaretur. Advertunt 3. licitum esse rogare alium, ut intercedat; si enim preces, quibus aliquis immediate sollicitat per se, v. g. beneficium, non faciant Simoniam, multo minus facient preces precum, ut arguit Suar. c. 40. n. 9.

26 Dico 8. Ad Simoniam pariter sufficit *minus ab obsequio*. v. g. aliquis servit Episcopo, vel Patrono habenti jus præsentandi ad beneficium, atque ut istud impetret, servit sine mercede, vel pro mercede servitia non exæquante, sed minori. Communis iterum ex c. 11. c. 12. h. t. & ratio est clara, quia verè exhibetur temporale, nimirum servitium pretio æstimabile, pro spirituali. Aliud foret, si quis serviret gratis & sine intentione obligandi alterum ad reddendum spirituale, licet hoc speret sibi ultro & gratis conferendum. Item aliud foret, si servitium vel obsequium spirituale promitteretur vel exhiberetur pro obtinenda re spirituali juxta assertionem 6. Excipe, nisi quis per obsequium spirituale, v. g. per orationes, peregrinationem piam &c. vellent alterum obligare ad dandum vel procurandum beneficium Ecclesiasticum; tunc enim committeretur Simonia Juris Ecclesiastici. c. 11. cit. eò quod hoc Jus omnes pactiones in materia Beneficiali generaliter improbet tanquam Simoniacas.

§. III.

De Forma Simonie, nimirum de Pacto Simoniaci.

27 Sciendum 1. formam essentialem Simonie in pacto vel conventionione onerosa consistere.

re, qua imponitur, vel intenditur imponi alteri obligatio ad dandum vel conferendum aliquid spirituale pro temporali, aut vicissim temporale pro spirituali, si est Simonia Juris Divini; id enim indicant verba definitionis *emendi vel vendendi*. Noretur particula *pro*, per quam denotatur commutatio, compensatio, adæquatio, vel appretiatio spiritualis rei, cum temporali. per c. 9. c. 39. h. t. Si enim non *pro* temporali, sed ex alio motivo aut titulo detur vel promittatur spirituale, aut vicissim, Simonia non committitur: de in dubio, utrum *pro* temporali, vel ex alio titulo, sit datum, præsumptio facienda est in benigniorem partem. arg. c. 18. in fin. eod. cum delicta non sint præsumenda. Quale pactum sufficiat ad Simoniam Mentalem, diximus jam supra n. 7. Ad conventionalem requiritur vera conventio, contractus, vel pactum, siue sit tacitum, siue expressum, nec sufficit *nuda* promissio rei spiritualis pro temporali, quæ ab altero non sit accepta; cum non sit verum pactum vel conventio. l. 1. ff. de Pactis. Id quod ex Farinac. observat Reiffenstuel h. t. n. 19. Pactum expressum datur, quando disertis verbis dicunt contrahentes vel pacificentes, *promitto, do, vel dabo tibi hoc temporale, hac tamen conditione, ut tu mihi des, vel daturus sis &c.* hoc vel illud spirituale, v. g. beneficium; vel si idem litteris aut aliis signis exprimunt. Tacitum erit, si faciunt tale quid, in quo continetur, aut ex quo elicitur vel præsumitur consensus, & voluntas obligandi ad dandum spirituale pro temporali, aut vicissim, ut si des equum Sempronio, qui habet jus præsentandi ad beneficium, quod modo vacat, & tu præsentari cupis; facile enim inde colligit Sempronius, quod non gratis donec equum, sed per hunc obligare velis, ut te præsentet: si proin Sempronius acceptet equum, & te præsentet, censetur completum actum tacitum. Ubi autem nullum intervenit pactum, importans obligationem, licet detur temporale, & accipiatur vel speretur spirituale, aut vicissim, nulla datur Simonia; eò quod gratis & non pro pretio detur, promittatur, vel accipiatur spirituale. Quando nam autem in quibusdam casibus particularibus, qui videntur esse dubii, interveniat pactum Simoniacum, modo explanatum imus.

Dico 1. Pactum Simoniacum est dare vel promittere rem temporalem in compensationem gratuitam pro spirituali, aut econtra. Ita contra quosdam antiquos magni nominis DD. hodie decusum est ab Innocentio XI. inter alias propositiones etiam hanc, ordine 4. tam damnante: *dare temporale pro spirituali non est Simonia, quando temporale non datur tanquam pretium, sed dantaxat tanquam motum conferendi, vel efficiendi spirituale; vel etiam quando temporale sit solum gratuita compensatio pro spirituali, aut econtra.* Ut assertio, & damnata propositio, quæ materiam Simonie, explicata difficultem reddit, melius intelligatur, notandum

tandum est, per *gratuitam compensationem* denotari quidem aliquam obligationem, at, si attendatur epitheton, non iustitiæ, sed gratitudinis determinatæ (quod bene notetur) exhibendæ per aliquid temporale pro spirituali: quamvis enim *compensatio* per se supponat debitum vel obligationem iustitiæ, ea tamen tolli videtur, quando est *gratuita*; hæc namque est datio, quæ supponat debitum seu obligationem gratitudinis tantum, veram vel existimatam: differt tamen gratuita compensatio à *donatione antidotali* seu remuneratoria, quam aliquis facit sponte ad remuneranda beneficia sibi collata, modò, quò voluerit; quamvis enim habeat obligationem iure naturali, ut sit gratus; non tamen habet obligationem, ut sit gratus certò modò. Si igitur dans spirituale intendat alterum obligare ad gratitudinem determinatè exhibendam per aliquid temporale, imponit alteri obligationem gratitudinis novam, quæ iure naturali, & aliunde non adstringitur, & hoc est exigere temporale ut *gratuitam compensationem*, quod utique Simoniacum est; quia temporale exigitur vel datur pro spirituali; neque gratis, sed ex obligatione per pactum onerosum, saltem ex una parte inchoatum, imposita, quæ non est meræ gratitudinis, quia hæc adstringit ad se gratum exhibendum indeterminate tantum, sive per preces & aliquid spirituale, sive per aliquid temporale: consequenter erit vel obligatio iustitiæ, ut multis videtur, utpote orta ex pacto (vel saltem fidelitatis, vel alia onerosa, utut vocare volueris) & temporale induit materiam pretii. Neque refert, quod hæc compensatio intenta vocetur *gratuita*, & sic videatur innui solius gratitudinis obligatio; id enim est nugari, & mera sunt verba; nam re ipsa talis sic dicit v. g. *do tibi ex liberalitate beneficium Ecclesiasticum, ita tamen, ut tu ex gratitudine obligeris mihi dare 100. aureos*, & est similis illi, qui dicit: *ego equum meum nolo vendere Cajo amico* (non enim decet vendere amico) *sed ipsi donare volo, eà tamen lege, ut is vicissim mihi donet, vel ex gratitudine solvat 100. florenos*: qui utique inaniter ludit in vocabulo *gratitudinis*, & *liberalitatis*, re ipsa autem intendit contractum emptionis venditionis. Sic etiam, qui intendit pro spirituali temporale tanquam *gratuitam compensationem*, seu qui pro spirituali determinatè exigat temporale sibi ex gratitudine exhibendum, vel contra, non agit liberaliter, neque exigat donum gratuitum, & antidotalem remunerationem, sed imponit, vel impone-re intendit, specialem obligationem dandi temporale pro spirituali; quod utique Simoniacum est. Confirmatur: si hoc modo liceret pacisci, impunè vagaretur Simonia, & latenter omnia sacra contaminaret cum maximo animarum damno; quia quilibet posset dicere, se temporale pro spirituali (vel vicissim) exigere tanquam antidòrum, & ex gratitudine, non tanquam pre-

tium. Vid. Cardenas in *Cristi dissert.* 27. c. 3. 4. &c. P. Friderich. de *Sim.* c. 2. a n. 35.

Dico 2. Licitum tamen est promittere, 29 dare, vel exhibere aliquid temporale sub spe obtinendi spirituale, aut econtra. 2. vel sub spe, etiam exterius manifestata, gratitudinis, seu gratuitæ & antidotalis remunerationis per spirituale donum exhibendæ. 3. vel imposita etiam obligatione gratitudinis in genere, interveniente pacto expresso, saltem per se, & ad vitandam Simoniam Juris Divini. Membrum 1. quod teste Suar. c. 45. n. 4. tenent omnes, clarum est, quia qui sperat tantum, sibi spirituale intuitu temporalis dandum, si ex gratitudine vel benevolentia &c. dandum speret, non obligat, nec intendit obligare alterum: ergo abest omne pactum Simoniacum, consequenter spirituale datur gratis, non tanquam merx pro temporali tanquam pretio. Sic Titius, v. g. qui extraordinariâ diligentia instruit filios alicujus Patroni, habentis jus præsentandi ad varia beneficia, & intuitu hujus industriæ sperat, Patronum sibi hoc pacto fore benevolum, & suo tempore præsentaturum ad beneficium, non committit Simoniam. Membrum 2. quod iterum tenet Suar. Valent. Covarruv. ac alii plurimi, inde eruitur, quòd sperans gratitudinem determinatè exhibendam per spirituale ad hoc non intendat obligare alterum, adeoque nullum faciat pactum, nec incompletum; item quòd non appareat, cur licitum non sit signis manifestare, quòd licitum est sperare & optare. Membrum 3. quod rursus tradit Suar. n. 3. monens tamen, ut caveatur periculum & specimen pactiois, maxime quando spiritualia utilitatem temporalem habent annexam, scilicet, ne imponatur obligatio gratitudinis determinatè exhibendæ per temporale pro spirituali, aut vicissim, probatur ex eo, quia licitum est in pactum deducere, ad quòd alter aliunde jam est obligatus: sed alter recipiens à me aliquod beneficium eo ipso obligatur iure naturali ad gratitudinem in genere: ergo dans temporale vel spirituale potest recipientem expressò pacto obligare ad gratitudinem in genere; quia sic non imponit ipsi novam obligationem, à gratitudine aliunde orta distinctam. Aliud foret, si intenderet alterum obligare ad gratitudinem determinatò modò, & non prout alteri libitum fuerit, exhibendam, nempe per temporale pro spirituali, vel per spirituale pro temporali, quòd in priori assertione docuimus esse Simoniacum. Addidi, per se, & ad vitandam Simoniam Juris Divini; nam per accidens & Simonia Juris Ecclesiastici committeretur, si hujusmodi pactum fieret in materia Beneficiali; cum enim beneficia Ecclesiastica valde magnam asserant utilitatem, & propterea homines valde proni sint ad hoc spirituale obtinendum per munera etiam temporalia, ideo Ecclesia in tali pacifcente gratitudinem in genere cum eo, cujus est pro-

est promovere ad beneficia Ecclesiastica, præsumit intentionem Simoniacam, atque ideo omnia pacta circa hanc materiam damnant ut Simoniaci, uti supra notavi: sicut propter similem rationem & speciem Simonie a Jure Ecclesiastico habetur & punitur tanquam Simoniacus, qui Patrono aut collatori beneficii Ecclesiastici antecesser ad præsentationem vel collationem aliquid dederit, licet sine pacto vel animo obligandi dederit. *arg. c. 13. h. t. v. quod autem*: quippe post illam gratuitò factam nec in beneficiis prohibet Ecclesia aliquid ex gratitudine dari, & accipi juxta textum *c. 30. h. r. ibi*: illud tamen gratis recipi poterit, quod fuerit sine taxatione gratis oblatum. Sic tæpe videmus & audimus, pauperes probos, vel Religiosos, post acceptas eleemosynas promittere preces, sacrificia, & alia pia opera pro benefactoribus.

30 Oppones 1. Si non est Simonia dare, vel exhibere temporale ex spe obtinendi spirituale, vel vicilium, nec erit Simonia dare spirituale ex metu alicujus mali. v. g. eligere aliquem ad Prælaturam, ne noceat: sed hoc est falsum, quia datur spirituale pro aversione documenti, quæ est pretio æstimabilis. 2. Nec erit Simonia dare spirituale ex consanguinitate, amicitia, vel benevolentia; si Simonia non sit dare ex gratitudine. 3. Si liceat pacisci de gratitudine, licet etiam de amicitia speciali erga illum colenda, qui confert spirituale: atqui hoc est falsum; quia planè datur spirituale sub obligatione reddendi specialem amicitiam, pretio æstimabilem. 4. Si gratitudinem liceat in pactum deducere, licet petenti spirituale dicere ad collatorem beneficii: *ero gratus*: vel: *certus esto, me fore gratum* &c. Sed hæc formulæ loquendi vel sunt Simoniacæ, vel saltem speciem Simoniæ præferunt, quam speciem quoque SS. Canones damnant, & eliminatam volunt.

§. ad 1. *C. Ma.* cum Suar. & communi
contra Durand. & fortè etiam S. Th. *N. Min.*
quia qui operatur ex metu, æquè parùm ob-
ligat alterum ad remotionem nocuenti,
quam parùm obligat ad collationem bene-
ficii, qui operatur ex spè; adeoque conferens
spirituale ex metu mali non intendit tan-
quam pretium remotionem mali; modò
hanc remotionem non deducat in pactum;
si enim hoc faceret, specialem obligationem
alteri imponeret, & securitatem suam a ma-
lo, quod timet, utpote pretiò æstimabilem,
emeret per spirituale; quod foret Simoni-
acum. Neque dicas, Simoniacum non esse
alterum obligare per pactum ad id, ad quod
jam aliunde tenetur: sed alter jam aliunde
tenetur ad non nocendum. Quamvis enim
aliunde teneatur, tamen, quia tu times, cum
hac obligatione non sufficienter inhiben-
dum a nocendo, novam per collationem
rei spiritualis obligationem imponere inten-
dis. Ad 2. facienda est distinctio: si tò *da-
re ex amicitia, benevolentia &c.* non procedat

ex obligatione per pactum imposita, fed alius quis sua sponte moveatur ex amicitia, benevolentia erga alterum, vel ex confanguinitate, quia inductus nepoti suo confert v. g. beneficium Ecclesiasticum, non est Simoniacus, sicut si quis confert ex gratitudine, ad quam determinate per spirituale exhibendam non obligatur ex pacto; quia quod sic datur, ex amicitia, confanguinitate &c. datur gratis, non tanquam merx pro pretio, & illa amicitia, confanguinitas &c. iam prius existit, nec primum quaeritur, vel obtinetur per rituale; adeoque non pro, sed propter amicitiam datur, quod Simoniacum non est, ut docent communiter cum S. Th. contra paucos; licet, si propter amicitiam, vel confanguinitatem beneficium detur indigno, aliunde peccetur gravissime. Si vero daretur ex amicitia &c. supponat obligationem per pactum impositam, eo quod intuitu spiritualis obtinendi alter se obligat ad amicitiam specialem colendam, Simonia in hocibus est, ut mox dicemus. Ad 3. Pacifica amicitia specialis, ad quam alter aliunde non est obligatus, per collationem rei spiritualis obtinenda, vel spirituale exigere tanquam debitum ad amicitiam specialem, non minus est Simoniacum, quam pacifica de gratitudine determinate exhibenda per temporale pro spirituali, & sicut hanc gratitudinem compensationem cum Innoc. XI. damnavimus, ita damnamus amicum compensationem, vel voluntariam compensationem: quia vix enim vocatur amica, benevola, talis tamen, & liberalis donatio rei ipsa non est, sed obligatoria, ex pacto procedens, ac ultra debitum amicitiae, vel benevolentiae aliunde ortum, involvens debitum vel Iustitiae, vel Fidelitatis, & ita commutatio rei temporalis pro spirituali. Nec audiendi sunt Serra 2. 2. q. 78. art. 3. dub. 1. & Moya p. 2. Select. qq. tr. 2. d. 1. q. 1. à n. 6. & alii apud hunc citati, qui huiusmodi pactum amicitiae à Simonia exculant. Ad 4. Illa verba, ut verum fatetur, sunt periculosa, & ita antecedent collationem rei spiritualis, & ita proferant, ut contentis circumstantiis significant, datum in temporale determinate à petente spirituale & gratitudinem promittente (uti sic, si saltem promittentes non nisi pecunias dare soleant, vel si conferens spirituale nolle esse contentus, nisi daretur pecunia vel aliud temporale) utique Simonia patratur secundum Assertionem 1. quia, licet verba per se non significant gratuitam compensationem, sed gratitudinem determinate exhibendam pro spirituali, significant tamen quandoque ex circumstantiis. Si unus tantum, nimirum vel sic promittens gratitudinem, vel conferens spirituale, ita est constitutus in mentes, uti explicavimus paulo ante, ille solus committit Simoniam, nempe Mentalem: si uterque, neuter tamen prodatur suam mentem, uterque committit eandem: si vero pravam suam mentem satis per circumstantias vel signa aliqua manifestet pronuntius, &

taliter acceptet alter, ab utroque committitur Simonia, & quidem conventionalis. Quod si tamen, ut fieri potest, proferantur hæc verba, *ero gratus* &c. bonâ fide, sincere, & absque intentione se obligandi ex gratitudine ad dandum determinatè temporale pro spirituali, solumque ad exponendam suam obligationem antidoralem, quæ naturaliter oritur, & incumbit promittenti post acceptum beneficium, non est Simonia secundum assertionem 2dæ. Si quis tamen prævideret, alterum hanc promissionem intellectu- rum determinatè de temporali, seu de gratitudine exhibenda per temporale, & inde permovendum ad dandum spirituale (quamvis ipse non ita sentiret, sed vellet sibi liberum, hoc vel illo modo, precibus, obsequiis &c. gratitudinem exhibere) peccaret peccatò scandalii, alterum inducendo ad peccatum. Vid. P. Friderich n. 40.

31 Dico 3. Pactum Simoniacum virtualiter est dare temporale pro spirituali (aut vicissim) si temporale non datur, ut pretium, sed ut motivum conferendi spirituale. 2. aut si temporale intendatur ut finis ipsius rei spiritualis. Ita sentire ac loqui nos docet & cogit gemina propositio, nempe 45ta superius recitata, & 46. subsequens, ab Innoc. XI. damnata, quarum prior sic habet: *dare temporale pro spirituali non est Simonia, quando temporale non datur tanquam pretium, sed duntaxat tanquam motivum conferendi temporale.* Posterior autem: *Et id quoque locum habet, etiamsi temporale sit motivum principale; imò etiamsi sit finis ipsius rei spiritualis sic, ut illud pluri aestimetur, quam res spiritualis.* Ut hæc subtilis doctrina melius capiatur, & solidius probetur, explico singula membra. *Membrum 1.* habet hunc sensum, quantum ex Auctoribus conicere potui, præsertim ex Cardenas *dissert. 27. cit. c. 2. à n. 16.* Reiffenstuel *h. t. n. 72. 73. &c.* Siquis non quidem expressè pacificatur de re spirituali danda pro temporali, tanquam pro pretio, spirituale tamen det ea intentione, fine, & animo, ut inde alter moveatur ad dandum temporale; vel vicissim si quis det temporale, non ut pretium pro obtinendo spirituali, det tamen ea intentione, ut inde alter moveatur ad dandum spirituale, v. g. præsentationem ad beneficium, vel ad hujus collationem, ille committit Simoniam. v. g. Titius sine pacto expresso offert Cajo munus temporale, ut inde Cajo moveatur ad resignandum beneficium in favorem Titii. Vel: Sempronius scit vacare parochiam, ideo accedit Patronum, eique offert pingue honorarium, v. g. vas argenteum, pretiosam picturam, vel certam pecuniæ summam, ac simul supplicat pro parochia, absque ullo tamen pacto externo, quamvis intendat movere Patronum & obligare ad se præsentandum pro parochia. Uterque, tam Titius quam Sempronius, in dictis calibus committit Simoniam, vel mentalem, si suam pravam intentionem non manifestavit, vel conventionalem, si manifestavit, & alter ac-

Lit. V. R. P. Viti Pichler.

ceptavit. Sic explicata assertio, ab Innocentio XI. decisa, roboratur ulterius 1. ex c. *Tua nos 34. h. t.* ubi aliquis Clericus, qui sine ullo pacto expresso sua bona donat Ecclesiæ, humiliter rogans, ut in Canonicum recipiatur, Simonie reus esse dicitur, si ea intentione ac fine sua bona offerat, ut recipiatur in Canonicum; sic enim loquitur textus: *si tamen is, qui talem donationem facit, ex intentione ducatur, ut per temporalia bona, qua offert, spiritualia valeat adipisci, & Clerici, qui eum in fratrem admittunt, non essent eum, nisi commoda temporalia perciperent, admissuri, sine dubio tam ille, quam isti, apud districtum Judicem culpabiles judicantur, utique non aliâ culpâ, quam Simonie.* 2. ex conceptu & natura Simonie: quando datur temporale tali modo, ut interveniat tacitum vel virtuale pactum, vi cuius exigitur vel accipitur spirituale, aut vicissim, committitur Simonia, ut omnes fatentur: sed qui dat temporale eo animo, fine ac intentione, ut per id moveat alterum ad recipiendū dandum spirituale, dat tali modo, ut interveniat pactum tacitum vel virtuale, licet expressè non pacificatur; non enim dat omnino gratis & liberaliter, sed alteri vult imponere tacitè obligationem, ut, si recipiat temporale, det vicissim spirituale; talis enim, qui vult movere alterum per suum donum, non foret contentus, sed conquereretur sibi illud esse, si alter reciperet donum, & non reciprocè daret spirituale; sicut ille, qui dedit Judici munera ante sententiam, conqueritur, si ferat sententiam sibi non faventem; & sic manifestum est, quod non gratis, & sine intentione obligandi dederit. 3. ex absurdo: si non esset Simonia dare temporale tanquam motivum & ex intentione movendi alterum ad dandum spirituale, aut econtra, sub hoc pallio omnis Simonia in foro externo tuta lateret, & eluderentur omnes Canones eam damnantes; quia quivis diceret, se temporale non dare tanquam pretium, sed ut motivum duntaxat. Lusus hic est vocabulorum, reipsa enim temporale dat ut pretium, qui illud dat ut motivum, cum interveniat pactum virtuale vel tacitum, imponens obligationem, & sic fiat permutatio, vel emptio-venditio: nec est necesse ad rationem pretii, ut dans reflexè intendat dare temporale ut pretium, sed sufficit, si re ipsa sit pretium, vel æquivalens; quod contingit, si per temporale intendatur consecutio spiritualis ex obligatione, seu si per temporale paretur via ad obtinendum spirituale. S. Thom. 2. 2. q. 100. a. 2. ad 5.

Membrum 2. Assertionis duplicem patitur expositionem. Cardenas *dissert. 27. cit. c. 5. à n. 88.* & cum eo P. Schmier *de delict. p. 2. c. 1. à n. 183.* & alii dicunt, tunc committi Simoniam, si temporale, propter quod datur vel efficitur spirituale, sit finis extrinsecus dantis vel efficientis, aut finis quidem intrinsecus, sed principaliter intentus: seu si res spiritualis detur, vel actio spiritualis fiat, propter finem temporalem extrinsecum, aut

E c

propter

propter finem temporalem intrinsecum principaliter. *Finem extrinsecum* vocant, ad quem res ex natura sua non ordinatur, sed a persona operante liberè destinatur. v.g. si Confessarius absolutionem Sacramentalem ordinat ad munus vel mercedem temporalem, cum tamen Absolutio ex natura sua ordinata sit ad finem & utilitatem supernaturalem. *Finem intrinsecum secundarium* appellant, ad quem res ex natura sua est destinata, at minus principaliter: sic beneficium Ecclesiasticum ex prima constitutione ordinatur ad sustentationem, licet minus principaliter, & secundario tantum. *Finem verò intrinsecum principalem* nuncupant, ad quem res ex natura sua primò & primariè ordinata est, uti in Beneficio Ecclesiastico est servitium divinum. Hi proinde assertionem sic explicatam roborant 1. auctoritate S. Thomæ, qui quodlibet 8. art. 11. ait, eum, qui ad Ecclesiam vadit propter distributiones, & has respicit quasi finem sui operis principaliter intentum, Simoniam committere, non verò, si distributiones respicit secundario, non quasi in finem, sed sicut in id, quod est necessarium ad sui sustentationem: quia sic non vendit actum spiritualem. 2. ex ratione: qui dat rem spiritualem, vel facit actum spiritualem propter finem temporalem extrinsecum, intendit rem spiritualem commutare pro re temporali, & spiritualem deprimat, ac dehonorat, illam detorquendo ad finem temporalem & vilem contra ipsius naturam: idem facit, quando rem vel actum spiritualem principaliter ordinat ad finem temporalem, licet intrinsecum; pluri enim facit rem temporalem, ad quam tanquam ad finem principalem ordinat spirituale, quam ipsum spirituale: ergo uterque committit Simoniam: non verò, qui rem vel actum spiritualem dat vel facit propter finem temporalem intrinsecum minus principalem, seu secundario tantum; tunc enim non vendit spirituale, sed dat vel facit juxta ipsius naturam, neque deprimat vel dehonorat, cum pluri æstimet rem spiritualem quam temporalem, ad quam ordinat spirituale minus principaliter juxta naturam illius, ut si secundario propter distributiones inter sit rei Divinæ.

33. Aliam expositionem, & ut mihi videtur, clariorem ac universaliorem affert P. Fridrich de Sim. c. 2. §. 6. n. 7. ubi dicit, tunc Simoniam committi ab eo, qui dat vel facit spirituale quid propter finem temporalem, seu propter temporale, tanquam finem, quando istud temporale intenditur tanquam pretium, vel si interveniat pactio aut intentio dandi spirituale pro temporali: non verò committi, quando temporale non intenditur tanquam pretium, sed ob aliam justam causam, v.g. ex gratitudine, vel titulo stipendii ad sustentationem operantis vel dantis spirituale, & non intervenit pactio, vel intentio dandi spirituale pro temporali; sive dein temporale intendatur tanquam finis principalis, sive tanquam minus principalis.

Rationem dat; quia potest aliquid principaliter intendi tanquam finis, quin tamen intendatur ut pretium: sic, qui petit elemosynam, principaliter intendit pro fine sue petitionis elemosynam, hanc tamen non intendit tanquam pretium sue petitionis: ac vice versa potest aliquid secundario intendi, & tamen intendi ut pretium: sic miles rectè intendit principaliter defensionem patriæ, & stipendium secundario, quod tamen intendit tanquam pretium vel mercedem sue pugnæ. Igitur in ordine ad constituendam Simoniam non tam attendi debet, utrum finis temporalis, a dante vel efficiente aliquid spirituale intentus, sit principalis vel secundarius, neque etiam an extrinsecus vel intrinsecus (nam finis ille duplex non procedit universaliter, v.g. in actibus virtutum) quam utrum finis temporalis intendatur ut pretium, vel non: si ut pretium, semper est Simonia; si ob aliam causam justam, ita ut spirituale non commutetur vel æquiparetur cum temporali, nunquam est Simonia. Atque sic explicata propositione damnata roboratur assertio 1. ex natura Simonia, quæ essentialiter involvit temporale tanquam pretium ex pacto dandum pro spirituali: ergo solum tunc finis temporalis a dante vel operante spirituale intentus constituit Simoniam, quando intenditur ut pretium, sive dein fuerit finis primarius live secundarius, intrinsecus vel extrinsecus. Quis enim Simonia arguit Concionatorem, qui pro fine principali concionis habet vanam gloriam? quia intendit finem temporalem & quidem extrinsecum concionis? Unde roboratur 2. ex communi sensu Fidelium, qui ulterius etiam ex hoc patet, quod nemo facile damnet Simoniam Beneficiatos, Canonicos &c, qui plerique non præstarent functiones sacras, nec beneficia reciperent, neque chorum frequentarent, nisi consequerentur inde emolumentum temporale: ergo emolumentum temporale est finis (licet intrinsecus) & apud multos principalis: qui tam inordinate intendendo temporalia in ministerio spirituali, licet utique peccent peccato avaritiæ vel alio, communiter tamen propterea non habentur pro Simoniacis. 3. ex S. Thomæ, qui quodlibet 5. art. 23. videtur insinuat, quod in eo, qui intendit temporale tanquam finem, debeat attendi, utrum intendat tanquam pretium; sic enim ait: Si Prælati intendit obligare eum, cui dat beneficium Ecclesiasticum ad aliquam recompensationem sibi vel suis sanguineis, intentio Simoniacæ est: intentio enim quandam tacitam venditionem: si verò non intendat eum obligare, sed intendat, quod ille sibi vel suis propria sponte temporaliter recompenset, est quidem prava intentio & carnalis, sed non Simoniacæ: quia nempe non fit venditio, & temporale non intenditur tanquam pretium ex pacto.

Oppones 1. Simoniacum non est dare temporale ex spe obtinendi spirituale, & vicissim, uti docuimus: ergo neque Simoniacum.

niacum est dare temporale ex motivo, seu tanquam motivum ad obtinendum spirituale, & vicissim; qui enim sperat intuitu temporalis dati spirituale consequi, vult movere alterum ad dandum spirituale per temporale, quod dat: ergo dat temporale tanquam motivum ad obtinendum spirituale. 2. Si citra Simoniam temporale non possit habere rationem motivi, vel finis, respectu dantis vel efficientis aliquid spirituale, tunc Simonia rei erunt liberi, qui diligenter orant, ut obtineant munuscula a parentibus, sacerdotes, qui offerunt & legunt sacra, ut obtineant pecunias &c. 32. ad 1. N. Conf. & paritatem inter spem & motivum; nam nulla spes neque est pactum expressum neque tacitum, sed intendit consecutionem beneficii ex sola gratitudine, vel liberalitate alterius: sed motivum involvit intentionem obligandi alterum, ut alter oblatum temporale vel non acceptet, vel, si acceptet, beneficium, quod petitur, conferat; & sic tacitum intervenit pactum. Ad 2. patebit ex assertionem sequente. Siquidem

35 Dico 4. Simoniacum non est, si sacerdos, vel alii Ecclesiae Ministri redditus temporales, decimas, vel alia emolumenta temporalia accipiunt propter ministerium sacrum & functiones Ecclesiasticas, speciatim pro Missis legendis. 2. etiam si exigant, & in pactum deducant. 3. si temporalia promittantur vel dentur aliis sub conditione & modo, ut pia opera exercent. v. g. si parentes munera promittant liberis, si, vel ut obeant Sacramenta & templa: si alatur studiosus, ut ingrediat Religionem: si haeretico promittatur officium saeculare, si se convertat ad fidem Catholicam: si pauperibus constituat pecunia, ut certas fundant preces, frequentent catechesin &c. si legatum fiat Ecclesiae, ut Anniversarium pro defunctis celebret, & huiusmodi alia plura. Pars 1. quam nemo Catholicorum negat, ac universalis Ecclesiae praxis & consuetudo confirmat, quid enim aliud sunt pia fundationes Monasteriorum, Beneficiorum &c. quam designati redditus temporales, quos percipiunt Religiosi, Clerici, peregrini, pauperes &c. ut functiones sacras, piaque opera exercent? Pars, inquam 1. fundatur in SS. litteris. Luc. 10. & 1. Tim. 5. dignus est operarius mercede sua. Item Mat. 10. cibo sub: ubi nota, Christum Apostolis ad praedicandum Evangelium & sacra ministeria missis per nomen mercedis jus tribuisse ad temporalia, eorum sustentationi necessaria, atque eos, quibus haec ministeria exhiberent, ex iustitia obligasse ad subministranda temporalia, quamquam non intellexerit mercedem proportionatam operi spirituali (tunc enim haberet rationem pretii) sed proportionatam conditioni personae operantis, quam ob labores suos spirituales stipendium & sustentationem dignam pronuntiavit, & eis, qui Evangelium annuntiant, de Evangelio vivere ordinavit. 1. Cor. 9. quo pacto, licet temporalia sacris Ministris

Lib. V. R. P. Vini Pickler.

debeantur, non tamen debentur ut pretium, vel ut compensatio, sed ut stipendium vel medium ad sustentationem, & sic gratis adhuc ministrantur spiritualia. Sed tamen diligenter caveant sacri Ministri, qui pro Missis, & aliis functionibus recipiunt temporalia, ne taxationem Superioris Ecclesiastici vel consuetudinem excedant, turpiter paciscendo, aut importune ac modo avaritiae speciem habente exigant. v. g. si nollent peragere spiritualia, nisi prius pecunia sit numerata, vel cautio pro illa praestita; sic enim proderent animum quodammodo Simoniacum. arg. can. 2. 3. 4. caus. 1. q. 2. c. 36. 41. 42. h. t. Pars 2. quam tenet communis cum Suar. c. 36. n. 3. c. 46. n. 4. contra Host. Rich. Sylv. probatur sic: quod est debitum alicui ex iustitia & Jure Naturali, jure, & licite exigitur, & si nec lege, nec consuetudine esset determinatum, etiam licite deducitur in pactum, modo interim caveatur, ne ex pacto exigatur temporale tanquam compensatio vel pretium pro spirituali, sed tanquam medium vel stipendium sustentationis &c. vel si tanquam compensatio, haec non exigatur pro labore functionibus sacris intrinseco, sed pro extrinseco, ut est adire certum locum, negligere propria negotia, obligatio expectandi nutum alienum vel certam horam &c. sed sacris Ministris ex iustitia & Jure Naturali debetur stipendium sustentationis, ut vidimus, & indicat Paulus, dicens 1. Cor. 9. quis enim militat suis stipendiis unquam? quis pascit gregem, & de lacte gregis non manducat? -- si nos vobis spiritualia seminavimus, magnum est, si nos carnalia vestra metamus? ibid. cur ergo sacri milites non recipiant stipendium? Confirmatur ex consuetudine & praxi proborum sacerdotum, pro Missis, administratione baptismi & aliorum Sacramentorum, sepulturis, praedicatione Verbi Divini &c. pecunias exigentium. Pars 3. fundatur in communi sensu Doctorum, & praxi piorum fidelium approbata a SS. Canonibus. c. fin. de Testam. c. 2. de Sepulch. c. 2. 4. de condit. appos. c. 31. de V. S. Ratio datur haec, quia in huiusmodi promissionibus, legatis, donationibus sub conditione vel modo nec intervenit contractus onerosus, ita ut temporale munus detur vel promittatur ut motivum rei vel operis spiritualis, nec ut pretium vel compensatio, sed potius ut stipendium & in liberalem remunerationem laboris, vel obligationis in gratiam promittentis vel donantis vel legantis susceptae. Adde, quod temporalia cum in finem sint condita, ut per illa comparemus nobis bona aeterna & dona coelestia: quis ergo credat, ea in hunc finem sub tali conditione aut modo expendi Simoniacae? cum non dentur strictae pro spiritualibus rebus, sed occasione tantum & intuitu illarum, ac sint verae donationes, licet sub conditione, vel modo; nam temporalia pie operantibus aliunde sunt debita, & dantur tantum per modum stipendii, vel invitationis. Imò ipse Deus Hebraeorum populum

E c 2

pulum

pulum sæpius provocavit ad observationem mandatorum, & actus virtutum, promissâ frumenti aliorumque bonorum temporalium abundantia, utique non per modum pretii. Notat tamen Layman l. 4. rr. 10. c. 2. n. 11. Simoniacum fore, si res temporalis ea ratione promitteretur vel daretur, ut simpliciter & absolute imponeretur obligatio præstandi opera spiritualia aliunde non debita, v. g. ingrediendi Religionem: quo modo intelligi debet *can. 2. caus. 1. q. 2.* Item si conditio vel onus adjectum respiceret utilitatem dantis temporale, ut si sic aliquis diceret: *do tibi 10. aureos, si mihi dederis sacras reliquias.* Laym. lo. cit.

36 Oppones 1. Apud multos Clericos cessat titulus stipendii ad sustentationem, qui nempe aliunde habent bona patrimonialia, vel pingua beneficia, aut opulentas parochias: ergo saltem isti nihil possunt recipere pro Ministeriis sacris. 2. Stipendium sustentationis est motivum, propter quod Ministri peragunt functiones sacras: ergo est Simoniacum. 3. Stipendium istud debetur solum in genere: ergo, si per pactum determinetur, obligationi naturali, quæ datur aliunde, superadditur obligatio specialis, quod est Simoniacum, sicut quando quis paciscitur de gratitudine modò determinatò exhibenda, cum illa tantum debeat in genere, juxta superius dicta. 4. Christus *Mat. 10. de prædicatione Verbi Divini* ait: *gratis accepistis, gratis date:* ergo pacisci non licet de mercede vel stipendio; cum pugnare videantur inter se, *gratis dare, & ex pacto dare.* 5. Jus Canonicum prohibet omnia pacta in spiritualibus. *can. 2. cit. c. fin. de pact.* 6. Et vult vitare omnem Simoniam speciem. *c. 41. cit.* 7. Ac nominatim prohibet stipendium pro sacris exigere, licet permittat accipere. *can. 100. seq. caus. 1. q. 1. c. 30. h. t. & c.* 8. Ac insuper *c. 36. 39. eod.* reprobant consuetudinem accipiendi (a fortiori exigendi) aliquid pro conferendis Sacramentis, pro sepultura sacra &c. ergo ex consuetudine & praxi nihil probatur. 9. S. Th. 2. 2. q. 100. a. 3. ad 2. ait: *si autem hujusmodi pacto interveniente fiant, aut etiam cum intentione emptionis vel venditionis, Simoniacum esset:* ergo omne pactum circa res sacras constituit Simoniacum.

Ad 1. Nec Jus Divinum, quod operariis spiritualia ministrantibus mercedem statuit, nec Jus Humanum, inter divites & pauperes Clericos discrimen facit, neque Naturale, cum utique non cesset in debitore solvendi obligatio, & in creditore jus accipiendi, si iste sit dives, & nemo teneatur gratis laborare aliis, ac in aliorum favorem, licet sustentationem aliunde habeat: per accidens igitur est, si quibusdam Clericis de ea aliunde sit prospectum, nec propterea isti temporale stipendium recipient tanquam pretium pro functionibus spiritualibus; possunt enim & isti vivere ex hujusmodi stipendiis, & sic aliis suis bonis parcere, vel ea ad alios usus applicare. Ad 2. *N. Ant.* quod sit moti-

vum in eo sensu, in quo Simoniam constituit; cum tale stipendium neque sit finis principalis operantium, utpote qui est gloria DEI & utilitas animarum, quem finem præsumendi sunt intendere juxta naturam actionum spiritualium, quamdiu non constet de opposito: neque sit pretium functionum sacrarum. Ad 3. Cum ex una parte aliquid sit debitum Jure Divino & Naturali, neque ex hoc Jure sit determinatum, ex altera vero, uti supponis, nec Superiores Ecclesiastici aut consuetudo determinaverit, tacite concessa determinandi potestas intelligitur operantibus; nec enim determinatio relictæ debet iis duntaxat, quibus sacra ministrantur, ob avaritiam nimis parum daturis, ut periculum foret, ne decissent, qui tam salutaria animabus media ministrare vellent. Neque imponitur dantibus nova obligatio justitiæ, sed solum determinatur aliunde jam existens indeterminata; sicut tamen nova obligatio, nimirum Justitiæ, imponitur illis, apud quos obligatio gratitudinis certo modo exhibenda, nimirum determinate per temporale pro spirituali, deducitur in pactum, utpote qui antecederet tantum habuerint, vel habuissent obligationem gratitudinis, quam potuissent explere, quocumque modo voluissent, etiam reddendo preces vel obsequium spirituale. Ad 4. *N. Con.* nam ad donum gratuitum sufficit abesse obligationem justitiæ per pactum de novo imposita: & gratis datur elemosyna, quævis fidelibus sub obligatione sit præcepta: quando intervenit pactum de stipendio, illud quidem non datur gratis ex parte dantis eatenus, quatenus habet obligationem justitiæ a DEO & Natura jam imposita; ab hominibus autem determinata; gratis tamen datur, quatenus non datur ut pretium pro spirituali, sed titulo sustentationis aliunde debita, quod sufficit ad vitandam Simoniam. Ad 5. prohibet omnia pacta in Beneficiis Ecclesiasticis. *trans. in & circa alias res spirituales.* *subdist.* illa pacta omnia, quæ pugnant cum gratuita donatione spiritualium, & faciunt, ut temporale detur tanquam pretium pro spirituali, vel tanquam compensatio. Quæ hoc absurdum non inferunt, uti est nostrum, de quo nobis est sermo. *N. sic* enim Glossa & DD. communiter explicant *c. fin. de Pactis.* Ad 6. Si non exigatur plus, quam Superiores Ecclesiastici permittant, neque nimis importune, vel anticipato &c. abest omnis Simoniam species. Ad 7. prohibet exigere, quando temporale exigatur ut pretium vel compensatio rei spiritualis; vel nimis importune, anticipato, immoderate stipendium aliàs debitum: vel pro illis, quæ non nisi liberaliter dari aut conferri possunt, uti beneficia: vel pro quibus specialiter Jus Ecclesiasticum, per consuetudinem non abrogatum, aliquid exigere vetuit. Nihil autem ex his obstat exactioni stipendii ad sustentationem sacra ministrantium ordinati. Ad 8. Reprobat consuetudines vel non legi-

gitimè præscriptas, vel irrationabiles, uti si consuetum foret exigere aliquid tanquam pretium rei spiritualis, vel immoderate aut anticipatò extorquere &c. non alias rationabiles; has enim positivè approbat *c. 42. h. t.* Ad 9. S. Thomas solùm ut Simoniacum damnat pactum, vel intentionem *emptions & venditionis*, ubi temporale habet rationem pretii.

97. Quæres, an & quando interveniat pactum Simoniacum, quando ad obtinendum spirituale datur aliquid temporale, v. g. pecunia, ad redimendam vexam, ut ajunt, seu ut alter cesset ponere impedimentum, vel ut flectatur ejus prava voluntas negandi spirituale, & tollatur injuria? 1. Subinde non intervenit, sed licitè id fieri potest. Communis cum Suar. *c. 50.* P. Friderich *c. 2. cit. à n. 88.* P. Schmalzgruber *h. à n. 134.* Probatur tum ex *c. 28. h. t.* tum ex eo, quòd in tali casu temporale non datur pro spirituali, sed ut medium ad tollendam alterius malitiam, injuriam, & injuriam vexationem, vel pro remotione injusti impedimenti, proinde dans per se & directè solùm intendit ablationem obicis, ad quam ablationem habet jus, & cum qua per accidens, non per se, connexa est consecutio rei spiritualis. Tum à pari cum Ulura, quam solvere licitum est injustè exigenti, non obstante, quòd hoc modo solvens cooperetur ejus peccato; cum ex gravi causa istud permitti possit. Dixi, subinde, si nempe adsint debita conditiones. Unde 1. Ut licitè redimatur vexa, requiritur 1. ut jus spirituale, quod quis hoc modo tueri cupit, sit certum, saltem, ut notat Redoanus, ex judicio Jurisperitorum, meum jus certò prævalere asserentium juri, quod prætendit alter; si enim jus non foret certum, sed dubium, alterius impugnatio non potest vexa dici, seu injusta vexatio, vel injuria. Si tamen alter malis artibus veller me impedire à jure meo, etiam dubio tantum, v. g. fraudibus, calumniis &c. etiam liceret hanc vexam redimere pecunià; quia verè est iniqua. 2. Ut jam sit *quasi* firmum, & aliunde jam habitum; si enim primum esset quærendum per pecuniam, v. g. si agitur de mea electione vel præsentatione ad beneficium, & alius injustè me nititur impedire, tunc refert, an is sit talis, qui obesse quidem potest, v. g. me infamando &c. non tamen prodesse, quia nempe nec Patronus est, nec elector, & sic jus spirituale mihi dare nequit; vel an etiam prodesse dicto modo valeat: si primum, non est Simoniacum hanc vexam redimere pecunià, quia jam habeo jus quæsitum, ne mihi fiat vis vel injuria: si secundum, est Simoniacum, si alter me vexet *formaliter*, seu qua potens mihi prodesse ad consequendum jus spirituale, v. g. negando præsentationem, vel suum suffragium, per *c. 23. h. t.* licet enim immediate non datur pecunia pro jure spirituali, sed pro vexatione injusta tollenda, datur tamen mediatè, quatenus me-

dante pecunia vexationem removendo paratur via ad illud, consequenter jus spirituale virtualiter emitur, sicut quando emuntur preces alterius, per quas acquiritur spirituale, v. g. beneficium; cum per se & directè intendatur, licet mediante alio, spirituale, seu paratur via ad illud, & re ipsa idem sit, ac petere, ut alter eligat, vel præsentet ad beneficium. Aliud foret, si ita potens prodesse vexaret tantum *materialiter*, non ut Patronus vel Elector, v. g. me injustè diffamando, alios Electores injustè avertendo, ne mihi dent suffragium &c. quia talis se habet ut extraneus, seu non potens prodesse. 3. ut vexatio, quam quis vult remove, sit injusta, seu ut alter jus non habeat ponendi impedimentum. 4. ut detur pecunia, vel aliud temporale: nam si daretur res spiritualis vel promitteretur, v. g. præsentatio ad aliud beneficium, pro tollenda injusta vexatione, committeretur Simonia; quia spirituale daretur vel promitteretur pro temporali; nam injusta vexatio tollenda, item quies mea & immunitas à vexa, est aliquid temporale, pretiò æstimabile. Probabilius tamen non requiritur 1. ut jus spirituale, & certum & jam quæsitum, sit *plenum*, v. g. non tantum personale, quod consecutus sum per Præsentationem vel Electionem ad beneficium, sed etiam reale per Institutionem vel Confirmationem, aut completum per adeptam possessionem; consequenter licitè de temporale illi, qui nititur injustè me impedire à consecutione Institutionis, Confirmationis, Possessionis; quia jus ad beneficium jam plenè consecutus sum, & per redemptionem injustæ vexæ vel impeditionis tueor duntaxat illud: si verò illud tuear, de Jure & aliunde est debita Institutio, Confirmatio, vel missio in Possessionem: ergo nihil spirituale emo, sed tantum facio per remotionem impedimenti pretiò æstimabilem, ut jus meum tuear, & quod mihi aliunde debetur, consequar. 2. Ut alia via, quam pecunia ad tollendam vexam non supersit, v. g. adeundo Judicem; quia id ex nullo Jure probatur: id verum est, quòd, si alià vià commodè tolli possit injusta vexatio, ego tamen pecunià redimam, peccem contra charitatem & peccatò scandalum; quia dando pecuniam sine necessitate vel gravi causa cooperor alterius peccato.

Oppones 1. In *c. 23. cit.* damnatur Simonia, qui electus à majori parte, paucis illis, qui obstitant, dedit munera, ut desisterent a contradicendo: ergo Simoniacum est redimere vexam, quam aliquis patitur in jure certo & jam quæsito. 2. Si licet redimere vexam, & pecunià remove impedimentum, quod obstat consecutioni rei spiritualis, tunc licebit Patrono habenti jus præsentandi, vel habentibus jus eligendi ad beneficium vel Prælaturam Ecclesiasticam, dare pecunias, ne ille præsentet, vel isti eligant indignum, vel minus dignum, te præteritò & neglectò: vel dare pecuniam ire volenti ad exa-

ad examen pro beneficio Parochiali in *Con-*
curfu, ut non eat: sed hujusmodi sunt Simo-
niaca, uti passim docent Canonistæ; quia
sic per pecuniam paratur via ad spirituale:
ergo. & ad 1. Ibi vel est sermo de tali
jure per electionem quæsito, quod nondum
erat *certum*, sed iuste impugnatum, ut ibi
vult *gl. v. paucis*, adeoque vexatio non fuit in-
iusta: vel de jure, quod nondum erat *quasi-*
tum, sed quærendum per Confirmationem:
adeoque de casu, quo fuit impugnata Con-
firmatio directè, non verò jus certum per
Electionem quæsitum, ac insuper impugna-
tus directè & per se dedit pecuniam ad im-
petrandam Confirmationem per remotionem
impedimenti tanquam per medium,
per quod sibi voluit parare viam ad spiri-
tuale, non verò ad tuendum jus jam quæsi-
tum per electionem, quo defenso aliunde
fuisset debita confirmatio. Ad 2. In primo
casu est faciendum discrimen, & videndum,
utrum per pecuniam, quæ datur ad remo-
vendum indignum aut minus dignum, di-
rectè intendatur electio certæ personæ, vel
tantum remotio indigni, aut minus digni,
& non electio certæ personæ: si tantum re-
motio indigni aut minus digni, periculo-
sum id quidem est, sed probabilius non
committitur Simonia; quia non datur tem-
porale pro spirituali, sed ne spirituale con-
feratur indignè & cum detrimento Ecclesiæ,
adeoque redimitur iniusta vexatio Ecclesiæ,
ut docent plurimi apud & cum P. Schmalz-
grueber. n. 147. Si verò directè intendatur
electio certæ personæ, videtur esse Simo-
niacum; quia directè per pecuniam paratur
via ad promotionem certæ personæ, licet
mediante remotione indigni per pecuniam
procuratâ, utpote per se connexa cum pro-
motione hujus personæ. Adeoque paritas
non est cum illis casibus, in quibus nos ad-
mittimus redemptionem iniquæ vexæ, in
quibus directè per pecuniam non intenditur
procuratio rei vel juris spiritualis, nec me-
diatè, eò quod remotio injuriæ & injusti
impedimenti, quæ directè & per se intendi-
tur, solum per *accidens* conjuncta sit cum
consecutione rei vel juris spiritualis. In se-
cundo casu pariter videtur committi Si-
monia, quia talis nondum habet *jus quæsitum*
ad spirituale, neque tali casu redimitur ve-
xatio *injusta*, cum alter habeat jus adeundi
examen; consequenter negatur sequela, &
paritas, ob defectum conditionum in casu
objectionis, quas requisivimus ad licitam
redemptionem vexæ.

39 Dico 5. Pactum Simoniacum involvit
transactio, per quam jus spirituale pro aliquo
temporali, vel vicissim temporale pro spiri-
tuali, remittitur, aut retinetur. v. g. habes
jus patronatûs cum decimis, & istud cedis
alteri, ut tibi remittat debitum 3000. flore-
norum. Vel movit tibi quis litem super
beneficio Ecclesiastico, jure præsentandi, aut
jurisdictione spirituali, tu autem offers illi
pecuniam, ut a lite desistas. Ita c. 4. de pact.

c. 9. c. 10. de transact. Ratio est clara; quia
permutatio est contractus onerosus: sed in
transactione, quæ definitur esse rei *datis*, *co-*
litis incerta, neque finita, conventa & non gratuita
deciso, fit permutatio, qua nempe unum da-
tur pro altero. Aliud foret de transactione
impropria, seu compositione gratuita, per
quam aliquis lite cedit gratis nulla re sibi
promissa vel reddita, & sic rem vel jus spi-
rituale controversum alteri relinquit. Item
aliud est, si unum spirituale cedatur pro alio
spirituali; id enim non prohibitum reperitur,
imò clare permixtum in c. 6. de rer. permur.
Excipitur tamen transactio in materia bene-
ficiali, quæ, si fiat sine auctoritate Superio-
ris Ecclesiastici, etiam si spirituale detur pro
spirituali, & nihil temporale interveniat, est
Simonia Juris Ecclesiastici, cum sit prohibi-
ta intuitu Religionis in c. 7. de transact. imò
omnis pactio in materia & jure Beneficiali
reperitur specialiter prohibita. c. 5. de rer.
permur.

Dico 6. Probabilius videtur esse pactum
Simoniacum, seu Simoniam reum continen-
ens, pecuniæ obnoxium reddens, quod et
una parte est fictum, si per fictam promi-
sionem rei temporalis re ipsa obtineatur
spirituale, vel vicissim. v. g. si Cajus pro-
misit fictè, h. e. sine animo se obligandi &
solvendi, Titio 100. aureos, si se præstet
ad beneficium, & Titius hac pecunia ille-
ctus revera præstavit Cajum, & Cajus de
Titius commisit Simoniam. Ita P. Friderich
de Sim. c. 2. n. 24. cum Navar. & Gonetto
contra multos & præclaros DD. Caiet. Sol.
Emman. Rodriq. Escobar, Suar. Less. Tann.
Palao, Pirhing, Wiestner, Schmalzgrueber
&c. Prob. 1. Si per fictam promissionem
rei temporalis in effectu obtineatur spiritua-
le, & via paratur ad consequendum spiri-
tuale, quam per seriam, videtur per fictam
promissionem æquè committi Simonia ac
per seriam; ideo enim DD. communiter
cum S. Thoma sufficere ad Simoniam ajunt
solam promissionem, & non requiri actu-
lem solutionem pecuniæ, quia per illam æ-
què obtinetur spirituale, atque paratur via
ad obtinendum spirituale, quam per illam;
sed per fictam promissionem pecuniæ vel
rei temporalis non minus in effectu obtine-
tur spirituale, & via ad hoc obtinendum pa-
ratur, ac per seriam, uti patet; cum ponamus,
promissarium inde moveri ad dan-
dum spirituale actu: ergo. 2. à pari: do-
cuimus ad rit. de Sponsal. I. in lib. IV. proba-
bilius esse, quod fictè promittens Matrimo-
nium puellæ, quam per hanc promissionem
fictam induxit ad scelus, alias non conten-
suram, teneatur in conscientia eam ducere
in conjugem non minus, ac si serio promi-
tisset, si puella non potuit facile fictio-
nem advertere, quia ficta promissio in
effectu idem operatur, ac seria: ergo
etiam fictè promittens pecuniam pro bene-
ficio, & sic inducens alterum ad collationem
beneficii, æquè committit Simoniam in con-
scientia.

§. IV.

De Quibusdam Simonie speciebus in particulari, maxime circa Beneficia Ecclesiastica.

scientia, ac serio promittens; quia ficta promissio idem operatur ac seria. 3. iterum à pari: quod in iudiciis est corruptio, in beneficiis Ecclesiasticis est Simonia, uti notant DD. sed corruptio iudicis est & fit non modo per seriam, sed etiam per fictam pecuniæ promissionem, cum hic & nunc æquè movere possit iudicem, ac moveat ad injustam sententiam: ergo etiam Simonia est, & fit per fictam promissionem pecuniæ, quia æquè movet, ac seria, ad conferendum beneficium. Dixi autem 1. quod ex una parte est fictum; si enim utraque pars promitteret fictè, non committeretur vera Simonia, quia ex neutra parte adesset voluntas emendi aut vendendi spirituale, vel animus parandi viam ad spirituale; unde nec actus exterior ita fictè promittentium esset vera Simonia conventionalis, sed tantum apprens, cum Simonia conventionalis exterior vera sine vero consensu consistere nequeat. Dixi 2. si obtineatur spirituale; nisi enim ficta promissio fortiori effectu, attentata potius est quam consummata Simonia; cum per solam fictam promissionem sine effectu non paratur via ad spirituale: neque ex parte fictè promittentis committitur Simonia mentalis; cum abesse ponatur in eo mens emendi, hoc ipso, quod non serio promittat. Interim tamen etiam talis gravissimè peccat sacrilegè mentiendo, & quantum est in se, alterum inducendo ad Simoniam mentalem, atque in foro externo, nisi probeat fictionem, pro Simoniano habetur, & ut talis puniendus est.

41 Oppones 1. Fictè promittens caret animò dandi temporale pro spirituali: ergo non committit Simoniam. 2. In taliter fictè promittente nihil adest, quod habeat rationem pretii: ergo abest Simonia: vel enim rationem pretii haberet temporale fictè promissum? & hoc non, quia fictè promittens non habet animum illud dandi pro spirituali: vel ipsa promissio? at ista, licet aliquo modo sit pretii æstimabilis, non tamen offertur in pretium, sed est mera conditio, qua pretium offertur fictè. 3. ad 1. Licet careat animò dandi temporale pro spirituali, non tamen caret animò per temporale, & per pecuniam obtinendi spirituale, & ad hoc parandi viam, quod jam est Simoniacum, cum in effectu idem obtineatur, quod per seriam promissionem. Ad 2. Rationem pretii & motivi habet temporale fictè promissum, cum pecunia fictè promissa idem operetur, quod serio promissa: sicut idem operatur pecunia merè promissa, quod actu soluta, movendo nimirum ad actualem consecutionem rei spiritualis: & sicut Matrimonium fictè promissum puellæ, cum æquè moveat ad scelus, ac serio promissum, stringit æquè in conscientia fictè promittentem, ac serio promittentem: item sicut pecunia fictè promissa, æquè corrumpit iudicem, ac serio promissa.

Sciendum 1. postquam de materia Simonie tum in genere, tum in specie, nimirum de re spirituali tanquam merce, ac de temporali tanquam pretio, atque de forma illius, seu pacto Simoniano, in præcedentibus §§. tractatum est, haud inuiciter subiungi quasdam adhuc materias in particulari, circa quas frequentius Simoniam committi valde pronum est, maxime circa Beneficia Ecclesiastica, quæ magnam afferunt utilitatem, atque ideo valde alliciunt hominum avaritiam ad ea injuriosè emenda vel vendenda, & circa alia jura spiritualia, ac demum circa ingressum Religionis.

Sc. 2. Beneficii Ecclesiastici nomine intelligi jus percipiendi redditus temporales Ecclesiæ ratione officii spiritualis auctoritate Ecclesiastica constitutum; adeoque tria in eo comprehenduntur, nempe jus vel obligatio obeundi functiones spirituales: jus inde ortum percipiendi redditus temporales, dictisque functionibus annexum, & à nemine, nisi Conditore Juris Ecclesiastici, Summo Pontifice, ab officio spirituali separabile: ac demum ipsi fructus & redditus temporales ex Ecclesiæ bonis provenientes. Inter alia autem Jura spiritualia vel spiritualibus annexa fere de jure decimandi tantum aliquid adhuc dicemus; quia de Jure Patronatus ad hunc Titulum in lib. III. n. 24. de Jure sepulture ad Tit. de Sepulture n. ult. uti & beneficiorum permutatione ad Tit. de rerum permut. à n. 7. in eodem libro III. in quantum in iis Simonia committi potest, jam explanavimus, & ideo plura hic addere superledebimus. De Jure autem eligendi, postulandi ad prælaturas, conferendi Beneficia Ecclesiastica, & instituendi in iisdem præsentatos eadem cum sit ratio, quæ de Jure Patronatus, ideo nec de his juri-
bus speciatim disserere necesse est. Demum ingressus Religionis potest dupliciter considerari, prout est ingressus in Novitium duntaxat, & prout est ingressus per Professionem, vel Emissionem Votorum.

Dico 1. Aliquid temporale, v. g. pecunias, promittere vel dare, exigere vel accipere, pro consecutione vel collatione Beneficii propriè dicti ex pacto tacito vel expresso, vel intentione obligandi, Simonia est. 2. & quidem Juris Divini. 3. nulla tamen committitur, si præcisè fructus beneficiales, sive pendentes adhuc, vel futuri, sive à solo jam separati, vendantur, permutentur, locentur pro pensione temporali, vel alio contractu oneroso distrahantur. Pars 1. indubitata apud omnes videtur propter claros textus can. 2. 8. 9. caus. 1. q. 3. c. 34. h. t. cap. 4. 6. fin. de Pæc. c. 4. cap. 7. de transact. cum beneficium detur propter officium. c. ult. de Rescr. in 6. adeoque ematur & vendatur jus spiri-

spirituali annexum. Pars 2. quam contra Felin. Decium, Garc. Less. & Zoes. *h. t. n. 42.* defendit communior & longè verior cum Suar. Covarruv. Gonzal. & ipso S. Thoma 2. 2. q. 100. à. 4. in C. suadetur indè; quia tanta est inter jus percipiendi redditus temporales & jus officii spiritualis connexio, ut censetur esse unum. per 6. 25. de *Prab.* & unum sine altero vendi nequeat, quamdiu à Summo Pontifice, qui solus id potest, unum non fuerit separatum ab altero. *can. si quis objecerit 7. caus. 1. q. 3.* Vendere autem jus sacri officii, vel ipsum officium spirituale, est utique Simonia Juris Divini. Et hinc in *can. 8. cit.* Urbanus II. interprete glossa, venditionem beneficii Simoniacam esse colligit ex verbis D. Petri *Act. 8. pecunia tua tecum sit in perditionem*, quibus utique damnavit S. Petrus Simoniam Juris Divini & Naturalis. Unde, ut rectè infert P. Pirhing *h. n. 38.* nulla consuetudine excusantur promittentes vel dantes, exigentes vel recipientes aliquid temporale pro beneficio. Pars 3. per se pater, quia fructus beneficialis sunt aliquid merè temporale, nec ex natura sua, nec ex dispositione Ecclesiæ (ut tamen jus illos percipiendi) sunt annexi rei vel juri spirituali.

Dixi tamen 1. *promittere* &c. si enim temporale offeratur spontè, & quidem ex aliquo intervallo post collationem vel ademptionem beneficii, nec species Simonie datur: si tamen sponte & absque pacto detur temporale ante ademptionem beneficii, vel dum istud confertur, vel immediatè post, Simonia Juris Ecclesiastici tantum committitur propter prohibitionem Ecclesiæ damnantis omnem Simonie speciem in materia beneficiali. 2. *Pro consecratione vel collatione beneficii*, quibus verbis ad mentem omnium DD. intelligi volo omnes modos, quibus obtinentur beneficia, scilicet Presentationem, & huic respondentem Institutionem, Electionem & hujus Confirmationem, Postulationem & hujus Admissionem, Collationem liberam, Permutationem, & Resignationem, si interveniat temporale ex pacto, vel intentione obligandi ad providendum de beneficio. 3. *Beneficii propriè dicti*, uti sunt, quæ conferuntur in titulum perpetuum, sive sint Curata, sive Simplicia, Dignitates, vel Prælatuæ &c. Idem quoque sentiendum est de beneficiis minùs propriè dictis, & quæ ex parte beneficiati perpetuitatem non habent, modò sint jus spirituali annexum, seu jus percipiendi redditus propter aliquod officium spirituale, uti est *Vicaria* & *Commenda* spiritualis, tam temporalis quam perpetua, *Capellania* Episcopi auctoritate erecta, *Coadjutoria* live cum sive sine jure succedendi detur, *Præstimonium* auctoritate Episcopi constituta, si cum spiritualis obsequii obligatione conjungantur, *Hospitalia* auctoritate Episcopi erecta, & spirituales administrationem vel functionem sibi adjunctam habentia, *Beneficia Manutentia*, quibus accensentur etiam Commendæ seu *Præceptorie* Ordinis Equitum Teu-

tonicorum S. Mariæ, & Melitenis S. Joannis Jerosolymitani, denique *Pensionibus* spiritualibus, seu quæ tantum Clericis conferuntur propter Ministerium aliquod spirituale, v.g. propter cantum in Choro, recitationem Officii B. V. Mariæ &c. Sumunter hæc ex *c. 21. h. r.* & ratione, quia etiam in his venderetur spirituale propter connexionem. Si tamen Pensionarius retenta hac obligatione peragendi officium spirituale transigat cum beneficiato, ad pensionem sibi dandam obligato, ut datà sibi certà pecuniæ summa liberetur beneficiatus à pensione deinceps solvenda, non committitur Simonia; quia hæc immunitas à solvendis pensionibus, per pecuniam redempta, est aliquid merè temporale. Aliud foret, si Pensionarius id ageret, ut receptà pecuniæ summa se liberaret ab obligatione sacri Ministerii, ad quod vi pensionis fuit obligatus.

Oppones 1. Beneficia sunt erecta ab Ecclesia, & ab hac annexum est jus percipiendi fructus temporales officio spirituali: ergo Simonia, quæ committitur circa beneficia, tantum est Juris Ecclesiastici. 2. Si committeretur Simonia Juris Divini, tunc ideo, quia datur connexio temporalis cum spirituali: sed hæc ratio nulla est, quia sine omni Simonia etiam juxta nos vendi possunt res spirituali annexæ, si pretium non petatur vel detur pro re spirituali, vel propter hanc non augeatur: sic vendi possunt calices consecrati, rosaria & numismata benedicta, castrum habens annexum jus patronatus &c. Sicut ergo in his spirituale dicitur transire tantum cum temporali, quod emitur vel venditur, ita dici poterit, cum jure percipiendi fructus temporales, quod emitur vel venditur, transire jus officii spiritualis, cui pretium non taxatur. 3. Passim datur consuetudo, & quidem tolerata ab Episcopis, vi cujus pro admissione ad possessionem Canonatus &c. exiguntur & dantur sportulæ, consistentes in pecuniis, honorariis, convivii: ergo Simonia Juris Divini non est aliquid exigere, & dare pro consecratione beneficii; cum nulla valeat consuetudo contra jus Divinum & Naturale. 4. ad 1. *N. Conf.* Supposita enim & durante connexionem etiam spirituale venditur, quod est Simonia Juris Naturalis: sicut residentia in loco beneficii Curati est Juris Divini, licet beneficium curatum sit erectum ab Ecclesia, & locus seu districtus designatus ab Episcopo v. g. Ad 2. *N. Min. & parit.* nam in beneficiis spirituali consequenter est annexum temporale, & spirituale (scilicet functiones sacræ, & potestas spiritualis) est principale, temporale autem jus est ei accessorium: e contra in jure patronatus reali & calice, aliisque rebus consecratis vel benedictis spirituali antecederet est annexum temporale, seu spirituale primum consequitur & est accessorium ad rem temporalem velut præsuppositam, v. g. ad castrum, calicem, res alias, quæ consecrationem vel benedictionem recipiunt.

nedictionem habent, & sunt principale, nec amittunt per annexionem suum pretium. Verbo: in beneficiis spirituali præsupposito tanquam principali annectitur temporale tanquam accessorium: in reliquis temporali præsupposito tanquam principali annectitur spirituale tanquam accessorium. Ad 3. Talis consuetudo reprobatur quidem in c. 44. h. t. & in Trid. s. 24. c. 14. de reform. in multis tamen locis ita invaluit, ut DD. cum P. Pirhing h. t. n. 91. non audeant eam damnare tanquam Simoniacam, etiam de Jure Ecclesiastico tantum (nam Juris Divini Simonia non est, si tales sportulæ exigantur vel dentur non pro jure ad vel in beneficio, sed post illud jam plene quæsitum) eo quod toleretur ab Episcopis, imò & à Papa, qui ignorare non præsumitur tam generalem integræ Nationis consuetudinem. Verum quia Innoc. XII. in Constit. quæ incipit *Ecclesia Catholica*, edita 22. Sept. anno 1695. illam reprobatur, licet immemorialis sit, innovando Constit. Pii V. quæ incipit *Durum nimis*; non video, quomodo defendi possit deinceps, nisi dicatur hæc constitutio non esse sufficienter promulgata, vel non recepta. Neque dicas, per has sportulas committi Simoniam Juris Naturalis; nam si dentur post adeptum jus per præsentationem vel collationem pro quietâ tantum possessione consequenda, potius dantur ad redimendam vexam in aliquo in se non spirituali; nam, licet possessio beneficii spirituali sit annexa eatenus, quatenus dependet ex jure & titulo spirituali, tamen, postquam jus & titulus spiritualis jam plene est acquisitus, attenditur, prout est in se, tanquam aliquid facti, & in se temporale vel corporale, aliunde & per se jam debitum: sicut Simonia Juris Naturalis non esset, si fructus beneficiales deberent sic redimi pecuniâ, convivio, vel aliis sportulis. Idem fortassis dici posset cum Vallens. & Rebuffo in *Prax. benef. tit. Quot modis benef. acquir. n. 13.* nempe Simoniacos non esse, qui pro præsentatione, collatione &c. coacti, non voluntarie, dant sportulas, quia, cum resistere non valeant, censendi sunt dare ad redimendam vexam. Sed vehementer subdito.

46 Dubitabis adhuc 1. an sit Simonia, si quis sua bona temporalia offerat Ecclesiæ ad fundationem novi beneficii, & paciscatur, ut hoc beneficium conferatur sibi? 2. si detur pecunia vel accipiat pro electione certæ personæ, licet dignissima sit? 3. si pro suffragio dando in electione danti promittatur beneficium? 4. si detur pecunia alicui, ne consentiat in electionem alicujus digni? nam de dante, ne eligatur indignus, jam diximus n. 38. supra 5. si quis conferat beneficium alteri, ut dimittat vel cedat beneficium cum novo compatibile, jam prius habitum? &c. ad omnia affirmative. Primum probatur ex c. 34. h. t. Neque dicas, si hoc liceat, major nascitur promptitudo hominum ad fundanda beneficia; & ob similem causam licitum est fundatori beneficii hæc conditio-

Lib. V. R. P. Viti Fichler,

nem addere, ut nullus, nisi sit ex familia fundatoris (si quis adsit) ad illud promoveatur: item aliæ conditiones honestæ, licet onerosæ, fundatoribus Ecclesiarum permittuntur c. 4. de condit. appof. Nam contra est, quod conditio, ut aliquis promoveatur ex familia fundatoris, non sit rejecta in Jure, nec talis censeatur emere beneficium, sed libere sua bona offerre Ecclesiæ, licet sub aliquo onere: neque aliæ conditiones, quas ponunt fundatores, si honestæ sunt, reprobantur à Jure, imò positivè approbantur: contra pactum, ut sibi pro bonis, quæ quis obtulit ad fundandum beneficium, illud conferatur, est expresse rejectum à Jure c. 34. cit. & offerens censetur illud emere. Argumentum à pari parum vel nihil probat, quando contrarium pro uno casu expresse in Jure est statutum. Secundum suadet inde, quod ematur hoc modo spiritualis actio, nempe electio. Tertium ex c. 10. h. t. Pirhing eod. n. 87. cum Azor, qui duo cum Sylv. v. Simonia q. 13. etiam pro Simonia habent, si duo electores inter se ita conveniant: ego dabo tibi meum suffragium in hac electione, & tu mihi dabis tuum in alia: sed in his solum est Simonia Juris Ecclesiastici. Quartum probat Pirhing lo. cit. exinde, quod Simonia committatur non solum, si detur spirituale pro temporali, sed etiam, si omittatur pro comodo temporali, si nempe omisso in æstimatione morali non sit pura omissio, uti hic. Quintum tradit communis apud & cum Palao tr. 17. d. 3. pu. 3. n. 5. ex ea ratione, quia per tale pactum cessionarius subiret onus indebitum, & obligationem aliunde non existentem, adeoque cessio & dimissio beneficii haberet rationem pretii Simoniaci, saltem ex dispositione Juris Ecclesiastici. Hinc aliud foret, si beneficium obtinendum esset incompatible cum priore, & conferens non exigeret, ut primum dimitteretur ante obtentionem pacificam secundi; quia secundo pacifice obtento jam aliunde datur obligatio dimittendi primum, consequenter in pactum absque Simonia deduci potest. Quando autem committatur Simonia *Confidentialis*, dictum est supra n. 6. Item quando committatur imponendo novum onus beneficiato, spirituale, vel temporale, in collatione, traditum tit. XII. n. 9. lib. III.

Dico 2. Resignare beneficium in favorem alterius, seu sub conditione vel modo, ut certo cuidam, quem resignans nominat, conferatur, in manibus Prælati Papæ inferioris. 2. Vel sub spe exterius manifestata, ut alicui certo conferatur, est Simonia Juris Ecclesiastici. 3. Divini autem, si resignetur cum reservatione pensionis ex beneficio liberæ & non in favorem resignato sibi solvendæ. 4. uti &, si resignetur cum pacto, ut resignatarius solvat expensas resignanti, quas ille facere debuit in obtinendo beneficio, vel in litem, quam sustinere debuit, ut consequeretur beneficium. 5. Simonia tamen probabilis nulla est, si resignans Eccle-

Ff

siama

fiam vel Prælaturam paciscatur, ut resignatarius solvat debita, Ecclesiæ vel Prælaturæ nomine contracta. Pars 1. probatur ex *c. fin. de Pact. & Constit. Quanta Ecclesia*. Pii V. & illis Canonibus, in quibus prohibetur omnis pactio & onerosa conventio in beneficiis Ecclesiasticis, etiam si temporale pretiò æstimabile non interveniat. Specialiter item prohibetur in Jure Ecclesiastico resignatio in favorem, ut tenet communis ex *c. un. de rer. permut. in 6. Clem. un. eod.* In Germania tamen à quibusdam Ordinariis admittuntur resignationes in favorem, sive ex privilegio, sive ex consuetudine immemoriali: nisi velis dicere, non fieri coram ipsis propriè resignationem in favorem, seu cum intentione obligandi ad certo alicui conferendum beneficium, sed cum commendatione tantum certæ personæ, & precibus, ut illi conferatur præ aliis. Id quod licite fit. Pars 2. desumitur ex *c. constit. Pii V.* si est recepta; de Jure enim Communi non reperitur prohibitum resignare sub spe tantum, etiam manifestata, & non sub pacto, ut conferatur beneficium resignandum certæ personæ. Pars 3. eruitur inde, quod pensio reservata sit merè temporalis, consequenter ita resignans coram Prælo, qui est Papæ inferior, in cuius potestate non est separare jus percipiendi redditus à titulo spirituali in beneficio, de spirituali annexum pro temporali. Pars 4. exinde, quod tali casu beneficium non detur gratis sed titulò onerosò, & sub obligatione nova solvendi expensas, quæ per se beneficium annexa non est, imposita resignatario. Pars 5. quam tenet Flamin. Paris. l. 14. de Resign. q. 7. n. 65. contra Joan. Andr. &c. colligitur ex eo, quod liceat in pactum deducere, quæ de jure insunt; atqui resignationi de jure inest obligatio solvendi debita, ratione Ecclesiæ vel Prælaturæ contracta. *c. 1. de solut.*

48 Dico 3. Vendere Decimas, prout sunt jus directum decimandi, est Simonia Juris Divini, sicut vendere beneficium Ecclesiasticum, seu jus percipiendi fructus, fundatum in officio & titulo spirituali, & nondum separatum. Communis; quia Decimæ, prout sunt jus directum decimandi, sunt annexæ juri spirituali, seu officio & functionibus spiritualibus, quas præsupponunt tanquam principale, sicut beneficium est annexum officio & titulo spirituali. Simoniacum tamen non est vendere Decimas, prout præcise sunt fructus temporales, vel prout sunt jus utile, non directum, decimandi, quod olim frequenter fuit ab Ecclesia datum in feudum, vel emphyteusim, jure directo remanente penes Ecclesiam; & hinc consuetudo multis in locis habet, ut Laici hoc jus vendant aliis, utpote jus abstractum jam à titulo spirituali, & de novo creatum per contractum feudalem.

49 Dico 4. Promittere vel dare, exigere vel accipere aliquid temporale pro Ingressu Religionis, scilicet interveniente pacto, Simo-

niacum est Jure Divino & Naturali, unde ingressus sumatur late pro ingressu in Novitiatum, sive strictè pro ipsa Professione, sive pro admissione in Novitiatum, vel ad Professionem, aut votorum emissionem. 2. Jure autem Ecclesiastico tantum, si titulò sustentationis ingressi, vel ingressuri, aliquid ex pacto detur vel recipiatur, promittatur vel exigatur, casu quo Monasterium est dives, & satis à fundatoribus vel aliunde instructum mediis ad sustentandas personas. Partem 1. evincunt text. in *c. 8. l. 9. 25. 45. 46. & Extrav. Sanè 1. int. comm. h. t.* uti & ratio, quia uterque ingressus ordinatur ad finem supernaturalem, nempe salutem animæ & perfectionem charitatis; adeoque aliquid spirituale est: admissio autem eodem tendit, & insuper est actus jurisdictionis vel potestatis spiritualis. Partem 2. probat *c. 44. cit.* ubi prohibetur quævis exactio sub prætextu necessitatis vel paupertatis: ergo & illa, qua potitur aliquid pro sustentatione, ad quam præbendam sufficientia jam aliunde habet media Monasterium; sic enim potius fingitur, quàm revera datur titulus necessariæ sustentationis, & est merus prætextus. Quod autem hæc Simonia non sit Juris Divini vel Naturalis, docent Palao, Schambogen &c. n. 67. 69. & alii Recentiores multi contra P. Reiffenstuel *eod. n. 170. seqq.* ac liquet inde, quia non datur vel exigitur temporale pro spirituali, cum sumptus in sustentationem personæ necessarij nihil spiritualitatis habeant. Interim huic prohibitioni Juri Ecclesiastici potest prævalere consuetudo, & forte prævaluit in quibusdam locis, ubi passim, etiam à Monasteriis opulentis, maxime Monialium, titulò sustentationis exiguntur sat magnæ pecuniæ: quæ consuetudo reddi vel inde potest rationalis, ut plures, quam alioquin deberent, possint recipi, vel ne fundationes & bona Monasteriorum, utpote variis casibus & periculis exposita, exhaustantur facile, & necessaria cum tempore etiam aliorum deficiat sustentatio; maxime id procedit in Monasteriis Monialium, quibus haud convenit extra Monasteriū septa victum sibi quarere, neque facultas quarendi suppetit per sua ministeria, sicut viri.

Dico 5. Licetum tamen, & non Simoniacum est, ab ingreis vel ingressuris Religionem aliquid temporale, non tantum accipere sponte oblatum. 2. sed etiam de eo percipi titulò sustentationis, si Monasterium sit inops, modò id permittat Regula Ordinis. 3. & titulò dotis, licet sit dives, & probe fundatum vel dotatum. 4. aut titulò Donationis propter nuptias, vel Legitimæ, in Monasteriis virorum. 5. sub conditione, ut persona Religionem ingressa, & Monasterium, sive pauper sive dives, ea portione contentum renuntiet hæreditati parentum aut alteri cuicunque juxta prætentioni. Pars 1. est clarè decisa in *c. 30. & Extrav. cit.* Pars 2. quam tenet communis cum S. Thoma 2. 2. 9. 180. n. 8. ad 4. & Suar. l. 4. d. 10.

Simon. c. 17. n. 18. eruitur tum ex Trid. f. 25. c. 16. de Regular. ubi permittitur pro victu & vestitu Novitii aliquid accipere; cur non & pro reliquo post Professionem tempore? tum ex consuetudine; tum ex ratione, quod in tali casu temporale pro temporali exigatur & accipitur iusta de causa. Pars 3. tum ex privilegio Innocentii VIII. Monialibus expresse indulgentis, ut ab ingressis vel ingressuris accipiant vel exigant dotem congruam, ut testis est Ascan. Tambur. de Jure Abbatissar. d. 5. q. 2. & 3. modò nihil exigant vel recipiant pro ipso ingressu, vel inhabilem non admittant ex sola spe & intentione recipiendi temporalia; nam talis intentio pro fine principali vel unico habens temporalia non facile excusaretur à Simonia; tum ex generali consuetudine; tum à pari: si enim Marito, sive dives sive pauper sit, omni Jure permixtum est à sponsa sua exigere dotem ad sustinenda Matrimonii onera, & quidem pro statu suo congruam. l. fin. C. de dot. promiss. cur non liceat à sponsa Christi, quæ cum Christo & Religione per hujus ingressum ac Professionem spirituale celebrat Matrimonium, dotem congruam exigere, sive deinde Religio vel Monasterium sit inops sive dives? cum Matrimonium spirituale & carnale pari passu ambulent, & ab uno ad alterum alias frequenter & secundum Jura ducatur argumentum. arg. c. 2. seqq. de translat. Episc. Neque hoc pacto exigitur temporale pro spirituali; sicut enim in Matrimonio carnali considerantur duo, ut Sacramentum est, & contractus Civilis, cui contractui annexum est onus sustinendi onera conjugii & alendi conjugem, propter quæ onera, & non pro Sacramento, exigitur dos, ita Matrimonium spirituale, quod est Professio Religiosa, considerari potest dupliciter, ut status spiritualis, & ut quidam contractus humanus personam inter Religiosam & Religionem, ex quo hæc obligatur ad onera hujus status & ad alendam personam, ac propter hæc onera, non verò pro statu spirituali & Religioso, exigitur & accipitur dos, seu bona fundamēta in iustitia dotis. Rectè tamen monent DD. ne Monasteria (præsertim Monialium, ubi est majus periculum) dotem exigant sine discrimine; quia alias personæ pauperes, non rarò magis dignæ, excluderentur, & divites, quæ tales, tantum reciperentur; quod utique indignum est in Monasterio alias bene dorato. Pars 4. quam in terminis & explicite tradit fere solus P. Schmier de delictis p. 2. c. 1. à n. 112. habet eadem fundamenta; quia donatio propter nuptias pari passu procedit cum dote, & sicut hæc filiabus, ita illa debetur filiis, per l. fin. cit. & non minus viri, quam feminae, Matrimonium spirituale contrahunt per Professionem & Vota Religiosa. De Legitima videtur esse par ratio, quia & hanc parentes vel in Testamento vel ab intestato tenentur liberis relinquere: ergo liberi, sicut manentes in Saeculo jus habent eam peten-

di, ita & Religionem bonorum stabilium capacem ingressi vel ingressuri, vel horum loco Religio petendi jus habet. per Auth. ingressi. & Auth. si qua mulier C. de SS. Eccles. Pars 5. quam cum eodem P. Schmier & P. Reiffenstuel defendit P. Schmalzgrueber h. r. n. 198. sustinetur ex eo, quia tali casu temporale exigitur tantum pro temporali, nimirum certa pecuniæ quantitas, vel etiam Legitima anticipatò solvenda, pro jure hæreditatis, vel alia præensione rerum temporalium, quod jus vel præensionem ingreditur, sicut alia sua bona, & jura, de quibus aliter prius non disposuit, transfert in Religionem successionis & bonorum temporalium capacem.

Oppones 1. Omnis pactio circa ingressum Religionis est prohibita in SS. Canonibus, & quidem 2. in specie apud Monasteria satis dotata, de pascu, victu, vestitu, pecuniis &c. Extrav. cit. item sub specie vel prætextu paupertatis, nimirum necessaria sustentationis. c. 40. cit. 3. atque hæc sunt prohibita tanquam Simoniaca Jure Divino & Naturali, ut evidens esse putat P. Reiffenstuel h. n. 169. seqq. allegans S. Thomam 2. 2. q. 100. a. 3. ad 4. Marchant. communissimamque asserens hanc esse sententiam, cum tali casu exigatur temporale pro ipso ingressu, eò quod titulus sustentationis falsò allegetur, & Monasteria ideo sint tam liberaliter fundata, ut inde alantur personæ Religiosæ, consequenter nullus super sit titulus exigendi aliquid: ergo consuetudo non potest efficere, ut titulo sustentationis aliquid exigant opulenta Monasteria, etiam Monialium, quæ in Extrav. cit. vocatur corruptela. 4. prohibitum est c. un. §. sanè de statu Regular. in d. atque in Trid. f. 25. c. 3. de Regular. & a Clem. VIII. Constit. Nullum omnino, ne in Monasteriis recipiantur plures, quàm ex eorum redditibus, vel consuetis elemosynis commode sustentari valeant: ergo nemo potest recipi sub exactione sustentationis, licet Monasterium sit inops, & ad dandam sustentationem insufficiens; cum tali absolute sit prohibitum admittere quemquam. 5. ex eo, quod sponsus opulentus possit petere dotem, sequeretur, quod etiam Monasterium opulentum posset per modum dotis ad sustentationem personarum aliquid exigere ipso Jure Communi, & non tantum per Consuetudinem. 6. licitum est ingressis ante editam Professionem ita libere de bonis suis disponere, ut de iis nihil teneantur relinquere Monasteriis. arg. Nov. 5. c. 5. & Trid. f. 25. c. 16. de Regular. ergo per pactum adigi non possunt, ut pro jure hæreditatis futuræ, Legitimæ sibi obventuræ &c. renuntiata, hic & nunc aliquid anticipatò solvant, vel dotem dent. 7. Legitima non debetur liberis, quamdiu vivunt parentes, quia primum computatur post mortem. l. 1. §. 21. ff. de Collat. bonor. & viventis non est hæreditas. l. 1. ff. de hæred. & act. vend. ergo.

F f 2

§. ad 1.

§. ad 1. Est quidem prohibita omnis patetio, qua temporale exigitur vel accipitur tanquam pretium Religionis, non verò si ex alio iusto titulo, v. g. dotis, aut in Monasterio inopi, sustentationis personæ &c. Ad 2. & 3. prohibentur quidem hæc, sed tantum Jure Ecclesiastico, cui prævalere potest consuetudo rationabilis & legitime præscripta. Non exigitur sub prætextu paupertatis falso, quando Monasteria opulenta non allegant titulum paupertatis, sed sustentationis. P. Reiffenstuel nimis abundat in suo sensu, nec bene allegatur S. Thomas, qui ibi pro Simonia Juris Divini solum habet receptionem alicujus rei temporalis ex pacto data tanquam pretii pro ipso ingressu. Si alii Auctores inspiciantur, communissima fortè non deprehendetur, præsertim Recentiorum; quia plurimi eorum loquuntur de casu, quo aliquid exigitur sub colore indigentia, vel in sensu S. Thomæ. Neque pro ipso ingressu aliquid exigitur, quando à divitibus aliquid exigitur titulo sustentationis, ut patet in Sacerdotibus, etiam Religiosis, qui vi consuetudinis vel permissionis Ecclesiæ, aliquid titulo stipendii pro sustentatione exigunt pro ministeriis sacris, vel Missis, licet aliunde vel ex patrimonio, vel ex fundatione beneficii aut Monasterii, sustentationem abunde habeant, uti fatetur ipse P. Reiffenstuel. n. 198. 201. seqq. in quibus proin contra ipsum retorquetur argumentum, uti & in casu, quo Regulares, etiam divites, cum parentibus, juxta ipsum quoque n. 182. licite paciscuntur de certa quantitate pecuniarum sub conditione, ut ingredientibus renuntient juri hæreditatis, vel alteri juxta prætensionem. Quando in *Extrav. cit.* reprobat consuetudo tanquam corruptela, id intelligendum venit de consuetudine irrationabili, qua temporale exigitur pro spirituali, vel nimis importune, ut quasi extorquetur temporale, uti de Sacerdotibus de stipendio paciscentibus dictum. n. 35. 36. Unde Regulares utriusque sexus sufficienti fundatione ad sustentandas personas instructi diligenter caveant, ne nimis sordide ac sollicitè petant, vel quarant temporalia ab ingressis, aut ingressuris Religionem; magisque fidant in Dei providentia, quam temporalium corraione, qui redditus præsentis religiosè viventium, publicæque ædificationi in moderandis cupiditatibus studentium speciali benedictione, aliisque viis honestioribus, v. g. legatis, hæreditatibus sponte oblati, donationibus &c. augetur, & satis locupletabit Monasteria, ut nunquam egendi periculum habeant. Ad 4. quod importune oggerit Bernard. Van-Espen Belga, & neotericus Rigorista, *N. Conf.* quia Clemens VIII. ad mentem *c. un. & Trid. citr.* ponit hæc notatu digna verba, qui (Conventus) de consuetis, sive communibus, sive singulorum, elemosynis, aliisque quibuscunque obventionibus in commune conferendis commode sustentari possint: ergo respectu inopis Monasterii dos considerari potest, ut consuetæ elemosynæ, quia

est pia largitio, & consuetæ: respectu opulenti autem ut obventio in commune conferenda. Ad 5. Si id sequi existimes, acceptio subeas consequenter consuetudo erit secundum jus, vel hujus interpres, aut confirmatio. Ad 6. *trans. antec.* quod adhuc dubium est, ut colligere licet ex iis, quæ tradit Covarruv. de *Testam. c. 2. n. 8. & 9.* Sed consequentia est falsa; quia liberum est Monasteriis recipere vel non recipere: ergo licite repellunt eos, qui, cum possint, tamen nolunt quidquam dare vel assignare Monasteriis. Ad 7. Quamquam liberis non debeatur Legitima vivis parentibus, iisdem tamen debetur jus ad Legitimam suo tempore consequendam, uti & ad hæreditatem: & super hujus juris remissione licitum est pacisci, si non Jure Civili, saltem Jure Canonico *c. 2. de Pactis in di.* præsertim consuetudine explicatæ & confirmatæ.

§. V.

De Pœnis Simonie. Ubi & de Jure, & dispensatione in hac materia.

Sciendum, per pœnas hic non intelligi illas, quas iustò Judicio DEUS infligit peccatoribus, sed quibus Ecclesia in foro externo vindicat atrox Simonie crimen, vel ipso Jure statutis, vel per sententiam irrogandis. Unde videndum, an & quomodo puniatur rei Simonia, præsertim *realis*. Et quia inter alias pœnas referri quoque potest nullas actus, & obligatio restituendi Simoniacæ acceptæ, etiam de his instruendi sumus. Cum verò Judicis sit vel condemnare ad pœnas à Jure non statutas, vel statutas infligere, de isto quoque pauca dabimus.

Dico 1. Pœnam à Jure Ecclesiastico statutam non habet Simonia Mentalis. 2. neque merè Conventionalis, in quacunque materia. 3. probabiliter neque Conventionalis Mixta, exceptâ tamen Simonia Confidentiali. 4. quamvis possint puniri arbitrariè, ac ferè debeant à Jure, si ad hunc deferantur. Pars 1. constat ex *c. 33. & 34. c. fin. h. t.* Accedit, quòd in Simonia Mentali prava intentio non prodatur signò externo, adeoque tanquam occulta, ad cujusmodi delicta se non extendit Ecclesiæ potestas coercitiva, ab eadem punibilis esse non videatur. Pars 2. quando nempe ex neutra parte actualiter datum est temporale, vel spirituale, sed præcisè conventum, pariter est recepta inter Auctores, & in Jure fundatas quia SS. Canones, ubi pœnas statuunt in Simoniacos, mentionem faciunt dationis & acceptionis, uti *can. 1. 2. seqq. caus. 1. q. 3. c. 1. c. 34. h. t. Extrav. 1. & 2. int. Comm. eod.* Pars 3. ubi valde multi faciunt discrimen inter casum, quo solum temporale est traditum, non verò spirituale, & inter casum, quo spirituale tantum, non verò temporale, est datum: in priori cum communi aliorum admittunt, nullam incurri pœnam, in posteriori verò volunt incurri, uti *V. loc.*

Valent. Gutierrez, & alii cum P. Friderich. de Sim. c. 5. n. 204. allegantes Stylum Curiae Romanae, & Decisiones Rotae. Sed nec in posteriori casu poenis à Jure statutis obnoxios esse Simoniacos, propugnant aequè multi, imò plures, cum Navarr. Covarruv. Laym. Zocf. hic n. 37. 92. seqq. Reiffenstuel n. 239. allegantes & ipsi Stylum Curiae, & Extrav. 2. cit. ubi dantes & accipientes poenis subiunguntur: quibus accedo & ego, cum versetur in materia poenali, in qua benignior pars tenenda est. c. 49. de R. I. in 6. & aliàs odia sunt restringenda. c. 15. eod. Pars 4. patet ex Constat. Intolerabilis Pii V. & inde, quòd Simonia sit crimen gravissimum, quòd ordinariè non debet relinqui sine poena.

54 Oppones 1. In c. 37. & 45. h. t. videntur poenae infligi, etsi tantum sit promissum aliquid temporale pro spirituali tradito: ergo non requiritur executio, seu traditio actualis, ex utraque parte. 2. In can. 5. caus. 1. q. 3. decernitur irritum, siquid spirituale est datum datà vel promissà pecunià: ergo ad poenas incurrendas sufficit promissio, & non requiritur datio rei temporalis. R. ad 1. in d. c. utroque est sermo de remissione alicujus obligationis temporalis pro dato spirituali: remittere verò idem est, ac dare. Ad 2. id intelligendum est vel de casu, quo post intervallum re ipsa datur, quòd prius tantum fuit promissum: si enim hoc contingit, completur Simonia Realis, poenaeque incurruntur, & retrorahuntur ad tempus pactionis praeiteritae, ut docet Navar. Suar. Less. vel de irratione per sententiam decernenda, ut ait idem Navar. in Man. c. 23. n. 104. Ex quibus colliges, Titium, qui Sempronio promissit summam pecuniae pro beneficio, ac illud obtinuit, ipse verò nunquam solvit pecuniam, non incurrere poenas Simoniae decretas.

55 Dico 2. Quamvis sola Simonia Realis puniatur certis ac determinatis à Jure poenis, ut patet ex dictis; non tamen sic punitur omnis Simonia Realis, sed triplex tantum ejus classis. 1. Quae circa Ordinationem seu collationem Ordinum. 2. Quae circa ingressum Religionis. 3. Quae circa provisionem Beneficiorum Ecclesiasticorum committitur. Ratio, quia in has, & non in alias Simoniae species, reperiuntur poenae certae ab ipso Jure determinatae, & ipso facto incurrendae. Aliis tamen poenis ad arbitrium & per sententiam Judicis plecti possunt aliae Simoniae, in quas quidem aliqua nonnunquam statuta sunt poenae, non tamen ut ipso jure vel facto incurrerent, sed primum per sententiam. De his tribus classibus jam inspecie.

56 Dico 3. Quando Simonia committitur circa Ordinum Clericalium susceptionem & collationem, sequentes poenae ipso facto incurruntur. 1. Tam ordinans Simoniacè, quam ordinatus, est excommunicatus excommunicatione reservata Pontifici. 2. Ordinans est suspensus à collatione quorumcunque Ordinum, etiam primae Tonsurae,

& ab exercitio munerum Pontificalium, ordinatus verò ab Ordinibus suscipiendis, & susceptorum exercitio. c. 37. c. 45. & Extrav. 2. cit. Non tamen incurruntur ab iis, qui citra suam culpam propriam ordinant vel ordinantur interveniente Simonia, neque ab Episcopo, post collatum gratis Ordinem accipiente aliquid sponte oblatum, licet juxta Trid. s. 21. c. 1. de Ref. Simoniam Juris Ecclesiastici committat. Alias adhuc poenas in Simoniacè ordinantes & ordinatos statuit Sixt. V. in Constat. Sanctum, quam tamen Navar. & Less. putant in pterisque locis ignotam, & non receptam esse.

Dico 4. Quando Simonia committitur circa Religionis ingressum, hae poenae habent locum. 1. Tam dans temporale pro ingressu Religionis per Professionem completo, & admittens ad eam, si sit persona singularis, excommunicationem, si verò admittens sit communitas vel Conventus, suspensionem ab officio (non ab Ordine) h. e. ab executione juris Capitularis, consistentis in administratione jurisdictionis & Ecclesiae, incurrit ipso facto, utramque reservatam Pontifici. 2. tam dans quam admittens sit infamis infamia juris, si nempe crimen sit notorium, consequenter irregularis. 3. Simoniacè professus (tenet enim Professio) de Simonia condemnatus absque dispensatione Episcopi permanere non potest in illo Monasterio, sed transferri debet in aliud artius; licet ipse, donec per sententiam jubetur, discedere non teneatur. Extrav. 1. cit. c. 19. c. 25. c. 40. h. t. Sed ex supra dictis patet, quòd raro aliquid temporale datur pro ipso ingressu in Religionem, adeoque raro committatur haec Simonia: imò Extrav. cit. quoad excommunicationem à laudatis Nav. & Less. dicitur non esse recepta, suspensio autem, si occulta sit, dispensabilis est ab Episcopo (& Mendicantibus) per Trid. s. 24. c. 6. de ref.

Dico 5. Quando Simonia Realis committitur circa Provisionem Beneficiorum, Officiorum, Dignitatum, & Praelaturarum Ecclesiasticarum, uti (pro dolor!) nimis frequenter contingit, inducuntur hae poenae. 1. praesentatio, nominatio, institutio, electio, postulatio, confirmatio, admissio, & quaelibet provisio est ipso jure nulla, datumque obligatio in conscientia dimittendi beneficium & c. fructusque beneficiales (nam industriales probabiliter retineri possunt) restituendi ante omnem sententiam. 2. omnes, quicunque ad talem Simoniam concurrerunt, sunt excommunicati excommunicatione reservata Summo Pontifici. 3. & provisus ad idem beneficium de novo obtinendum sit ipso jure inhabilis. 4. item ad alia; imò privatur quoque aliis beneficiis prius habitis, ac perpetuò deponendus est ab Altaris ministerio: sed haec ultima non incurruntur ante sententiam. Pars 1. & 2. clare habetur in Extrav. Cum detestabile 2. h. t. int. com. Pars 3. in c. penult. de Elect. Pars 4.

Ff 3

sumitur

sumitur ex *Const. cum primum* Pii V. non in majori rigore recepta, quia in quod per sententiam primum inducatur inhabilitas ad alia beneficia, privatio aliorum, & depositio, uti notant Navar. Suar. Laym. & Pirhing *h.t. n. 170*. Consonat *c. 2. de Confess. & c. 11. h. t.*

- 59 Circa has penas Simoniam in provisione beneficiorum &c. commissam notanda sunt sequentia. 1. eas extendi communiter à DD. etiam ad Simoniam Juris Ecclesiastici in materia beneficii commissam, uti si duo permutent sua beneficia sine Superioris auctoritate. per *c. 5. & 7. de rer. permur.* quia Jus, præfatas penas circa provisionem Simoniacam in Beneficiis, generaliter & sine discrimine inter Simoniam Juris Divini ac Ecclesiastici, uti in *Extrav. 2. cit. &c.* statuit. 2. non tamen extendi ad beneficia minus strictè sumpta, uti si committatur Simonia circa Pensiones, Vicarias temporales, Capellanas &c. quia *d. Extrav. loquitur tantum de dignitatibus, officiis personalibus, & beneficiis: in odiosis autem non debet fieri extensio, sed verba strictè accipi.* *c. 15. de R. J. in 6. 3.* ab excommunicatione, si delictum sit occultum, posse absolvere Episcopum, & Regulares Mendicantes, illum quidem propter Trid. *lo. cit.* istos autem propter speciale privilegium. Suar. *c. 61. n. 4.* Less. Palao &c. 4. fructus beneficiales perceptos omnes, etiam consumptos, restitui debere à Simoniacè promoti, & quidem ante sententiam; quia injustè percepit vel percipit & absque titulo, imò & percipiendos, seu quos male promotus percipere potuisset, at non percepit ex negligentia vel inscitia: uti alibi docuimus de prædione *lib. II. tit. II. num. XI.* quia habetur ut invalor. Gonz. *ad c. 12. h. t. num. 6.* Si verò aliquis esset bonæ fidei possessor, puta quia Simoniacè quidem fuit promotus, at sine sua culpa, eò quod alii ipso inscio dederint temporale pro beneficio, fructus tantum exstantes teneretur restituere, quos durante bona fide percepit, licet postea resciat Simoniacum ingressum, ac bona fides solvatur. per ea, quæ tradidimus de bonæ fidei possessore *lib. II. Tit. XII. n. 13.* neque illos, quos bona fide jam consumpsit, vel percepit tanquam condignum sui ministerii stipendium, bona fide præstiti; quia dignus est operarius mercede sua. Vid. Suar. *l. 4. c. 57. n. 36.* Quin etiam ipsum beneficium, & fructus omnes, etiam formaliter exstantes retinendi jus acquirit per Regulam Cancellar. *de triennali possessore*, si illud quæ etè possedit per triennium: quæ regula nihil prodest illi, qui scienter per Simoniam est promotus. Sed hinc

- 60 Quæres, an prædictas penas incurrat Simoniacè promotus, sed ignoranter, puta, quia pretium est datum à parentibus, amico, vel ex nequitia à quodam tertio? R. non incurrit aliam, quam nullitatem provisionis; quia non deliquit, si ipso inscio commissam est Simonia: nullitas autem provisionis (& indè pendens privatio ac necessaria dimissio

beneficii in conscientia ante sententiam, nisi per triennium bona fide ac Simoniacè commissæ ignarus possideret) incurritur, cum non tam in penam sit statuta, quam in abominandæ Simoniacæ detestationem; uti & inhabilitas ad idem beneficium; cum hæc in penam non ipsius sine propria culpa promoti, sed aliorum Simoniacè promovete voluntium, decreta sit. *c. 27. c. 33. junct. gl. h. t. & c. penult. cit.* Communis cum S. I. homa contra Navar. Ugolin. qui putant, provisionem tali casu non irritam esse ipso jure, sed irritandam tantum per sententiam. Si tamen promotus, metuens vel suspicatus ab aliis aliquid dandum pro sui promotione, expresse fuisset protestatus & contradixisset item si tertius quidam ex nequitia ac fraudulentè, ut hoc modo redderet provisionem invalidam, ipsumque Candidatum ad hoc beneficium inhabilem, pecuniam vel pretium dedisset, in utroque casu nec promotio esset invalida, nec inhabilitas incurreretur. *c. 27. c. 33. cit.* Aliud foret, si à tertio fuisset datum pretium, scienter beneficii Candidato, & non protestante, imò protestante quidem, at nihilominus scienter, quod aliter non obitante protestatione in Simonia perrexisset; tunc enim provisio foret nulla. *c. 33. cit.* Neque obstat, quod ibi dicatur, *electionem ignorante electo Simoniacè factam penitus esse reprobendam, & sic inimitari videatur, eam non ipso jure nullam, sed accedente sententia tantum annullandam esse;* quia propter alios textus, quibus clare inducitur nullitas ipso jure & facto, hæc verba habent hunc sensum, quod electio, tanquam nulla per se, sit declaranda tanquam nulla; qui modus loquendi in Jure non est infrequens, ut, quod in uno loco dicitur *irritum*, in alio dicatur *irritandum*, nempe declarandum ut nullum. Denique notandum, provisionis valon obstare, licet in electione major pars libere & sine pretio accepto sua iustitragia dederit, modò pars, vel etiam unicus tantum sit pretio conductus, & Simoniacè elegerit, uti & propter paritatem rationis, si unus tantum ex pluribus patronis fuerit pretio corruptus, ut habet communis & melior sententia ex textu satis claro *c. Mattheus 23. h. t.* contra Panorm. Garc. Palao. Idem est, licet non tota pretii summa, prius promissa, postmodum data sit, sed tantum pars, v. g. ex 100. promissis tantum 5. vel 10. &c.

Dubitabis, quas penas, & an speciales statuerit Jus in Simoniam *Confidentialem*? R. præter excommunicationem reservatam, nullitatem renunciationis & collationis, inhabilitatem ad idem beneficium, quæ sunt penas communes omnium Simoniarum Realium circa promotionem beneficalem commissarum, habet speciales istas, in Bulla *Romanæ* Pii IV. & Bulla *Intolerabilis* Pii V. proditæ. 1. si reus sit Episcopus, vel Prælati Episcopopò superior, loco excommunicationis interdicatur ab ingressu in Ecclesiam. 2. renunciat per confidentiam, uti & renunciat, reddi-

cur inhabilis non tantum ad idem, sed etiam ad alia beneficia obtinenda. 3. privatur non modo beneficiis aliis prius obtentis, sed etiam pensionibus: sed hæc privatio, licet ipso Jure sit inducenda, tamen requirit sententiam declaratoriam criminis; quia externam executionem requirit, & privatio est juris jam quaesiti. 4. fructus ex tali beneficio male percepti applicari debent Camera Apostolicæ. 5. Beneficium ita nulliter acquisitum reservatur collationi Sedis Apostolicæ. Sed hæc reservatio in Germania non habet locum propter Concordata Germaniæ, quibus Pontifices non censentur derogare sine expressa illorum mentione. Notandum tamen est adhuc 1. quod dictæ pœnæ, sicut ipsa Simonia Confidentialis, in pensionibus sub confidenda, scilicet ingressus, accessus, regressus explicat n. 6. cessent; quia in odiosis non debet fieri extensio sed verba stricte sumi. 2. quod ad illas incurrendas ob Simoniam Confidentialem non requiratur, ut contractus ex utraque parte per traditionem & intentionem sit completus, modo ex una parte sit completus v. g. per collationem beneficii, licet primum poit aliquot annos urgeat obligatio resignandi tertio, qui procuravit; quia hæc Simonia ex natura sua respicit diversa tempora. Atque ita docent omnes, etiam illi, qui nobiscum universaliter negant, pœnas contrahi ex Simonia non completa ex utraque parte per executionem.

62 Dico 6. Quamvis omne pactum & contractus Simoniacus in ratione contractus sit nullus. 2. traditio tamen facta rei vel temporalis vel spiritualis valida est, adeoque talis contractus in ratione traditionis habere factæ substituit, oriturque jus retinendi spiritualia Simoniacæ accepta, donec per sententiam isdem privetur accipiens. 3. exceptis tamen beneficiis & officiis Ecclesiasticis, & actionibus quibuscumque ad ea conferenda ordinatis, utpote quæ actiones & collationes provisionesque sunt ipso Jure irritæ. 4. sed Ecclesiastico tantum, non Naturali. Pars 1. sumitur ex *can. 8. caus. 1. q. 1. l. 6. pr. ff. de contrah. empr.* nam res sacræ & spirituales in commercium & contractum humanarum venire non possunt. *l. 83. §. 5. ff. de V. O.* Adde, quod utique nemo obligari valide possit ad faciendum illicitum: sed dare temporale pro spirituali, vel vicissim, est illicitum: ergo. Adeoque Jus Naturale irritat turpiter faciendæ, non item turpiter jam factæ. Pars 2. ex *e. 39. in f. h. r. ibi: qui receperit, & qui dederit hujusmodi pretium omnino damnatum, cum Giezi & Simone condemnatur*: ergo traditio tenet, ita ut res spiritualis retineri possit, pretium verò temporale restitui debeat, si simul injuste acceptum est. Sed de restitutione Simoniacæ acceptorum postea. Quod teneat traditio, probatur etiam negative; quia nullo Jure reperitur irritata extra materiam beneficalem. Unde substituit collatio Simoniacæ Sacramentorum,

Baptismi, Pœnitentiæ, Ordinis &c. consecratio Ecclesiæ, Professio Religiosa, emptio juris Patronatus, aliarumque rerum & jurium spiritualium, vel spirituali annexorum. Pœnæ tamen varix a Judice Ecclesiastico etiam in aliis Simonias extra beneficalem materiam infligendæ statuuntur *can. 7. 8. seqq. q. cit. c. 11. 19. h. r.* Nec obstat, quod *Extrav. 2. tit. innovans* Censuras & pœnas Juris antiqui addat: *quas ipso facto eos incurrere volumus*; nam hæc verba juxta communem interpretationem intelligenda sunt de beneficiis & officiis Ecclesiasticis Simoniacæ collatis; quia de his sermonem præmisit Papa. Pars 3. quod nempe provisio beneficiorum & collatio officiorum Ecclesiasticorum sit irrita, atque beneficia ante sententiam omnem dimitrenda, probata est satis *n. 58. seqq.* Pars 4. ex ratione; quia Jus Naturale ad validam translationem & collationem rei spiritualis nihil aliud requirit, quam dominium vel quasi-dominium & potestatem in dante, in recipiente autem capacitatem, quas suppono adesse, & adesse spectato Jure Naturali possunt, licet peccetur contra Religionem æquiparando rem spiritualement temporali, & licet Jus Ecclesiasticum reddat incapacem, qui pretium accipit.

Dico 7. Quamvis merx seu res spiritualis 63 Simoniacæ accepta, extra materiam beneficalem, restitui non debeat ante sententiam. 2. Pretium tamen temporale restitui debet Jure Naturali & ante omnem sententiam casu, quo non tantum Simoniacæ, sed etiam injuste acceptum est, seu quando pretium acceptum est pro re spirituali, ex qua alteri nullum commodum temporale provenit, vel non tantum, quantum est pretium. 3. Non verò ante sententiam condemnatoriam, si acceptum est pretium Simoniacæ tantum & sine peccato contra Justitiam commutativam; eo quod nempe commodum temporale pretio æquivalens cum re spirituali translatum sit in eum, qui dedit spirituale. 4. Excepto tamen pretio, quod pro beneficio vel officio Ecclesiastico acceptum est, quod Jure Ecclesiastico debet restitui, ubi injustitia intervenit, & recipiens pretium non se privavit commodum temporali, uti sit apud eligentes, commendantes, præsentantes, conferentes beneficium: si verò injustitia intervenisset, obligaret etiam Jus Naturale. Pars 1. constat ex assertione præcedente; quia translatio valet, & restitutio ante sententiam nec Jure Positivo, minus Jure Naturali, est imposita: si tamen alter restituat pretium & repetat rem spiritualement, reddi hæc debet, imò & in pœnam redditio rei spiritualis injungi à Judice potest. Pars 2. patet ex natura justitiæ commutativæ, quæ exigit, ut pars laesa reparetur ad æqualitatem, & tantum reddatur, quantum injuste acceptum, vel quantum fuit damnum alteri injuste illatum: nec retineri juste potest, cuius retinendi nullus est titulus. Unde pretium Simoniacum restituere debet, qui ali-

quod

quod accepit pro re merè spirituali, non connexa cum temporali commodò, quod sit pretio æstimabile, v. g. pro Reliquiis, Sacramentis &c. vel qui accepit pro re spirituali, commodum temporale quidem afferente, sed aliunde debita ex iustitia v. g. ex officio Parochi: vel pro re commodum temporale quidem pariente, at cuius non fuit dominus, sed tantum administrator, qui contulit, ut si Episcopus vendat beneficium, cuius collatio ad ipsum non pertinet: vel pro re spirituali, ex qua quidem perciperetur commodum temporale, at promissum tantum, non verò datà. Pars 3. exinde; quia violatio virtutis Religionis tantum non parit obligationem restituendi, ut habet communis cum P. Friderich de Simon. n. 222. Unde restituere (præciscendo a Jure Positivo id præcipiente) non tenetur pretium acceptum, qui alteri pro pecunia resignavit suum beneficium vel dignitatem; quia fructu beneficii vel honore se privavit, & alteri concessit: aut qui Reliquias aurò vel argentò ornatas, vasa sacra, chrysuma, caltrum jus patronatus habens annexum &c. quæ talia & conjunctive vendidit pretio non excedente commodum temporale, quod inde in alterum redundat; neque Monasterium, quod pecuniam accepit pro admissione alicujus ad Religionem, ut desumunt DD. ex *Extrav. 1. h. t. int. com.* Pars 4. ex c. 11. eod. quod jubet pretium restitui, uti tenent communiter DD. sicut *Extrav. 2. cit.* & alia Jura jubent dimitti beneficium in conscientia ante omnem sententiam. Sed notandum adhuc, quòd dicta de obligatione restituendi pretii ante sententiam etiam procedant in Simonia Mentali, si sit conjuncta cum injustitia. Ita verior cum Suar. & Gonz. in c. fin. h. t. n. 3.

64 Oppones 1. Non est ratio, cur spiritualis Simoniace acceptum, non debeat restitui, bene tamen temporale, seu pretium: ergo utrumque vel neutrum vel restitui ante sententiam. 2. Qui dedit rem spirituales, non voluit dare, nisi ut per hanc dationem acquireret pecuniæ dominium: ergo, si non acquisivit dominium, nec rei spiritualis dominium transtulit: ergo æquè debet restitui merx spiritualis ante sententiam, quàm pretium, vel si illa non debet restitui, nec istud debet. 3. dans pretium pro re spirituali voluntariè dat: ergo sine injuria & injustitia semper retineri potest ab illud accipiente. R. ad 1. N. Ant. ratio enim est, quòd accipiens rem spirituales non committat injustitiam, cum habeat jus accipiendi; accipiens verò pretium pro spirituali nullum afferente commodum temporale, vel aliunde debitum afferente &c. committit injustitiam; quia nullum habet jus vel titulum accipiendi pretium pro re, cuius dominus non est, sed tantum administrator, & quidem talis, cui dictum est: *gratis accepistis, gratis date.* Mar. 10. sicut dispensator elemosynam gratis elargiri iustus facit pauperi injuriam, &

injustè agit, propterea obligatus ad restitutionem, si pro elemosyna pauperi data ab eodem recipit pecuniam. Ad 2. trans. Ant. N. conf. quia volens accipere dominium pretii pro re spirituali, nullum commodum temporale annexum habente &c. vult illud injustè & absque titulo, adeoque invalide: at verò accipiens rem spirituales non agit injustè: ergo, cum alter non potuerit alligare translationem rei spiritualis conditioni iustitiae de acquirendo pretii dominio, quæ habetur pro non adjecta, accipiens verò capacitatem & jus habet acquirendi rem spirituales, iste retinere potest rem spirituales, non ille pretium. Ad 3. Licet voluntariè dederit, tamen donare non voluit, sed dare, quantum iustitia permittit, & ut aliquid pretio æstimabile & æquivalens recipiat: ergo, si hoc non datur ab accipientis pretium, illud restitui debet.

Quares, cuinam restituendum sit per Simoniace acceptum, casu quo restitui debet? R. 1. per se restituendum foret danti, seu illi, à quo acceptum est, tam in materia beneficii, quam in alia. Communis cum P. Suar. c. 59. n. 23, & P. Friderich, n. 224. Ratio, quia per se facienda est restitutio injustè læso, ita exigente iustitia commutativa. Neque dans pretium, in beneficiis etiam, aliter intendit se abdicare dominio pretii, nisi quatenus alter, à quo recepit spirituales, illius capax est: cum ergo in casu, quo alter non tantum Simoniace, sed etiam injustè reciperet pretium, aut pro beneficio, dominii pretii capax non sit, manet hoc dominium penes eum, qui dedit pretium: ergo per se huic restituendum foret, quamdium nimirum neque Judex per sententiam, neque Jus aliud præcipit. Unde R. 2. Cum Simoniace dans pretium, sive injustitiam interveniente, sive non, præsertim in beneficiis, per suum delictum se pretio reddat indignum, ideo per sententiam Judicis potest pretium applicari Ecclesie vel pauperibus, & in beneficiis debet applicari Ecclesie, in qua beneficium existit, vel vi consuetudinis etiam pauperibus, ut docent plerique ex c. 11. & c. 41. h. t. cum S. Thoma, licet ante sententiam, etiam in beneficiis, restitui valeat danti pretium; quia Jus non privat dantem ipso facto, imò etiam diceret, eum amittere pretium ipso jure, uti in beneficiis, tamen requireretur sententia declaratoria criminis. Arg. c. 19. de hæret. in 6. Oppones 1. In c. 11. cit. dicitur, quòd accepta pecunia sine gravi salutis periculo retineri non possit, quæ nempe pro beneficio data est: ergo ante sententiam Judicis illa debet restitui Ecclesie. 2. Turpiter acceptum non est restituendum danti, si turpitudine se teneat tam ex parte dantis quàm accipientis, cum in pari turpitudinis causa melior sit conditio possidentis: ergo pretium Simoniace retinere potest accipiens. R. ad 1. diff. Conf. ergo in beneficiis ante sententiam Judicis condemnatoriam, utpote quàm Jus tam

tulit, debet restitui Ecclesiæ. C. Conf. ante omnem sententiam, etiam criminis declarationem. N. Conf. Ad 2. Illa regula procedit solum de foro externo, in quo Iudex in pœnam delicti bene præcipit, ut pretium injustè acceptum non danti, ut accipiens de Jure Naturali facere deberet, restituatur; neque relinquatur accipienti injustè, cum id prohibeat Jus naturale, sed detur Ecclesiæ vel pauperibus. Nec est melior conditio possidentis, qui injustè & sine titulo accepit.

66 Dico 7. Iudex competens in delicto Simoniæ est solus Ecclesiasticus privative, etiam si delinquens sit Laicus. Adeoque hoc crimen non mixti est fori, sed Ecclesiastici tantum, utpote versans circa res & objecta spiritualia. Ita Glossa quoad hoc crimen communiter recepta in c. 8. de for. comp. v. Malefactores. Sumitur etiam ex c. 2. de judic. ubi omnes causæ spirituales & Ecclesiasticæ tribuuntur foro Ecclesiastico. Idque procedit, etiam si moveatur questio facti; quia ordinariè involvitur questio juris, ut in crimine hæreseos. Ad accusandum de gravissimo hoc crimine non modo admittuntur omnes, etiam criminosi & complices delicti, modo non sint capitales inimici, & non A-catholici. c. 3. h. t. Verum etiam in virtute S. obedientiæ jubentur revelare quantocumque Summo Pontifici, vel cui is duxerit hoc committendum, quos Simoniæ reos esse sciverint. Extrav. 2. cit. Ad condemnandum verò de hoc crimine sufficienter etiam probationes ex conjecturis & signis evidentibus hauriuntur. c. 6. h. t. tum quia crimen est valde atrox & perniciosum Ecclesiæ, tum quia solet occulte committi, adeoque difficilis est probatio. Neque testes debent esse omni exceptione majores, saltem si agatur civiliter, vel judicio Inquisitionis, modo non sint capitales inimici. c. 31. h. t. Sed vide limitationes in c. 32. sequente politas, & c. 10. de testib.

67 Dico 8. Absolvere à Censuris, & dispensare in pœnis Simoniæ, per se solus potest Pontifex; quia inferior in Jure Communi nihil potest: nec tamen ipse Pontifex facile dispensat, sed rarissime, maxime in beneficiis, ut difficultate dispensationis obtinendæ absterreantur fideles ab hoc gravi crimine. Dispensat tamen, maxime ob causam scandalis, quod oriretur ex dimissione beneficii Simoniæ obtenti, item ob paupertatem beneficiati, tum per Datariam, quando delictum est notorium, tum per Penitentiarium pro foro interno tantum, si est occultum; sed semper debent exprimi fructus ex beneficio Simoniæ obtento percepti, de quibus fit transactio vel compositio, per quam ex justa causa aliqui, v. g. tertia eorum pars remittitur, vel iungitur pro foro interno, ut, quamprimum per paupertatem licuerit, omnes percepti restituantur Ecclesiæ: quare tenor dispensationis diligenter inspiciendus est. Vid. Pyrth. Corrad. in Praxi dispens. l. 5. c. 9. c. 10. Reiffenstuel h. t. & Lib. V. R. P. Viri Pichler.

n. 341. Dixi, per se; nam si delictum sit occultum, & ad forum contentiosum non deductum, à Censuris absolvit Episcopus, vi Trid. s. 24. c. 6. de refor. & Religiosi Mendicantes vi privilegii, excepta tamen Simoniâ in collatione & susceptione Ordinum commissâ, ubi est recepta Constit. Sanctum Sixti V. Pariter Episcopus dispensare certò potest cum eo, qui per alienam Simoniam se infcio commissam impetravit beneficium simplex, & probabilius etiam si Curatum, ad idem beneficium, postquam resignavit, uti debet, rursus obtinendum. l. penult. de Elect. Item cum eo, qui per propriam Simoniam obtentum beneficium sponte dimisit ante sententiam condemnatoriam. per can. 1. caus. 1. q. 5. An verò Episcopus vi Trid. lo. cit. dispensare possit ad obtinendum rursus idem beneficium prius Simoniacè obtentum, vel potius retinendum, si delictum mansit occultum, nec ad forum contentiosum deductum, disputant DD. Negat cum communiori Reiffenstuel n. 339. seq. Affirmant probabiliter Henric. Less. Palao. p. 3. tr. 17. d. 3. pu. ult. n. 4. Inclinat P. Krimer h. t. n. 593.

Quæres, an ignorans pœnas, à Jure in Simoniacos statutas, incurrat illas, & an nihil ipsi prosit ignorantia, nempe invincibilis? R. 1. Censuras non incurrit; quia hæ requirunt contumaciam, ut fatentur plerique omnes. R. 2. Reliquas in foro interno fortè etiam non incurrit juxta nostra principia, ad cit. de eo, qui duxit, quam polluit. in lib. IV. tradita, quamvis communis apud & cum P. Reiffenstuel n. 321. seq. dissentiat. R. 3. Ignorantia invincibilis, quamquam non excuset eum, qui postea rescit ante completam præscriptionem, à restitutione pretii Simoniacè & injustè accepti, vel fructuum ex beneficio Simoniacè obtento perceptorum, tamen prodesse potest ad pretium, vel fructus retinendos post completum tempus ad Præscriptionem requisitum, quod respectu rerum mobilium est triennium. Si nempe v. g. ignoravit, illicitum esse accipere pretium, vel scivit quidem, esse illicitum, ignoravit tamen injustè illud accipi, & tanquam rem alienam restitutioni esse obnoxium. Imò sine sua culpa obtinens beneficium per Simoniam alienam, & hujus ignarus, ipsum titulum & dominium beneficii post lapsum triennii, si interea non rescivit, præscribit, per regulam Cancellaria de triennali possessore. à fortiori ipsorum fructuum.

TITULUS IV.

Ne Pralati vices suas, vel Ecclesias, sub annuo censu concedant.

SUMMARIUM.

1. Explicatur Rubrica.
2. 3. Exercitium jurisdictionis & potestatis Ecclesiastica pro annua pensione elocare, est Simonia, certis panis subiecta.

Co g

4. Sig